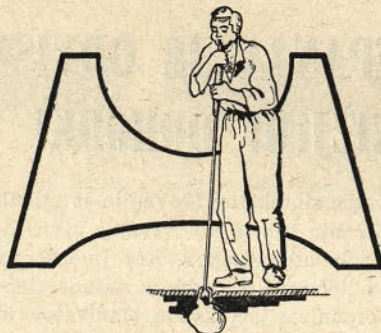

Steklar

Urejuje uredniški odbor: Kozole Drago, Vračun Viljem, Racki Viktor, ing. Tramte Franc, Strgaršek Janko, Janežič Alojz, Gerhard Jože. Odgovorni urednik: Gerhard Jože. Uredništvo in uprava: Steklarna Hrastnik. - Izhaja stalno na 8 straneh vsakega 5. v mesecu. — Naslov: »Steklar« glasilo kolektiva Steklarne Hrastnik, tel. št. 81-622 — interno 19. Tisk in klišej CETIS grafično podjetje Celje

GLASILO KOLEKTIVA STEKLARNE HRASTNIK

Leto VI.

Hrastnik, 6. 11. 1970

Št. 11

Poslovni odbor o devetmesečnem poslovanju podjetja

Na razširjenem sestanku poslovnega odbora podjetja so sodelovali predstavniki svetov združenega dela, vodje enot, predstavniki sindikalnih pododborov in TOS. Obravnaval je poslovanje podjetja v devetih mesecih. Podatki o rezultatih poslovanja so prikazani v celoti v drugem sestavku. Zato le nekaj zaključkov iz celotne razprave poslovnega odbora k devetmesečnem poslovanju.

Uvodoma je bilo poudarjeno, da je razpravljal sindikalni odbor problematiko dostave posameznih poročil predstavnikom sindikata ali vodjem združenega dela, ki se

bo moral poslovni odbor in kolektiv ukvarjati v naslednjem obdobju.

Iz poročil je bilo razvidno, da je fluktuacija v našem kolektivu vedno večja, saj je v devetmesečnem obdobju zapustilo kolektiv 143 zaposlenih, na novo se jih je pa zaposlilo 144. Vodja kadrovske pravne službe je prikazal stanje in probleme glede zaposlovanja novih delavcev. Vedno več je odpovedi posameznih članov kolektiva, dočim je sedaj zelo težko dobiti nove delavce za delo v kolektivu. Na razpolago ni delavcev na zavodu za zaposlovanje v Hrastniku, Trbovljah in Radečah. Predlaga, da se naj v sedanjem kritičnem obdobju rešuje problem pomanjkanja delavcev med posameznimi oddelki v okviru kolektiva. Glede nedosega plana zaposlenih je bila podana obrazložitev, da niso vsa dela realizirana (kartonaža).

Poslovni odbor je sklenil, da je potrebno urediti pravilno nagrajevanje za delovna mesta, kjer se pojavljajo problemi fluktuacije.

Posvetiti bo treba večjo pozornost pravilni prerazporeditvi zaposlenih v okviru oddelkov.

Vodje oddelkov naj se večkrat pogovorijo z zaposlenimi, tako da ne bi odhajali iz kolektiva, dokler se ne uredi problem nagrajevanja. Posebno pozornost naj posvetijo strokovnim ljudem.

Za potrebne strokovne kadre je treba tudi hitreje reševati ostale probleme (stanovanj).

Do prihodnjega sestanka poslovnega odbora naj se izdela točna analiza zaposlenih, kateri so v letu 1970 odšli iz našega kolektiva.

Ugotovi se, da plana izvoza za leto 1970 v najboljšem primeru ne bomo izvršili. Potrebno pa je v proizvodnji in prodaji doseči to, da se realizira plan izvoza v višini plana za leto 1969, in to ne glede na razlike v cenah nasproti domačemu tržišču.

V prihodnjem mesecu se opravi obisk kupcev v inozemstvu. Na podlagi rezultatov razgovorov se bo ugotovilo stanje izvoza za leto 1971. Vprašanje izvoza v Ameriko je rešeno, tako tudi problematika okrog nabave kartonske embalaže za izvoz v Ameriko.

Poslovni odbor ugotavlja, da je kolektiv svoje obveznosti nasproti občini in ostalim dogovorom v celoti realiziral in celo presegel.

V poslovnem poročilu se ugotavlja, da so se znižale naše obveznosti nasproti našim dobaviteljem, kar je tudi pozitivno.

Ugotovi pa se, da so še vedno težave zaradi dotoka denarja (plačevanje kupcev) predvsem ob dnevih, ko je treba izplačati OD. Stanje med našimi obveznostmi na-

sproti stanju naših dolžnikov je pozitivno, saj je razmerje 1:3 nasproti dolžnikom. V razpravi je bilo poudarjeno, da nekatere kupce kreditira naše podjetje.

Poslovni odbor smatra, da je sedanja politika medsebojnega kontaktiranja in dogovarjanja glede terjatev v redu in pravilna. Le v skrajnem primeru naj se dolgovi izterjajo s tožbo.

Poslovni odbor je analiziral vzroke, zakaj ni avtomatska proizvodnja dosegla v mesecu septembru plana. Ugotovi se, da je to posledica 4-dnevnega zastoja na stroju H-28 in asortimana kozarcev E 1106 — 0,05 l, kjer je vedno velik odpadke.

Obravnaval se je problem sprejemanja naročil za avtomatsko proizvodnjo, ker se ugotavlja, da go-

tovi izdelki predolgo stojijo v proizvodnem oddelku. Preveč izdelkov se pa dela tudi na zalogo.

Poslovni odbor sprejme na znanje pripombe strokovne službe glede večjih zahtev kupcev za tolerance in kvaliteto izdelkov. Kupci zahtevajo izredno majhne tolerance za gotov asortiman proizvodov, (ATB), to so predvsem proizvodi, ki se polnijo na najmodernejših avtomatih. Potrebno bo nabaviti sodobne naprave za kontrolo izdelkov, uvesti v podjetju tehnično kontrolo in sodobnejši način kontrole.

Ugotavlja se, da se mora uvesti predvsem neposredno pri strojih večja kontrola in sodobnejši način izdelave. Potrebno je menjati tehnologijo izdelave modelov tako, kakor to zahteva tržišče. Poslovni (Dalje na 4. strani)

Steklarja pri izdelavi razsvetljalnih teles

prepozno ali pa šele na samem sestanku dostavijo, kar onemogoča poprejšnjo obravnavo na sestankih sindikalnega odbora ali v odboru združenega dela. V razpravi se je ugotovilo, da se smatrajo materiali 9-mesečnega poslovanja kot študijski material, kateri se naj najprej obravnava na sestanku v takšnem sestavu kot je današnji. Poslovni odbor sprejme priporočilo in pripombe ter sklene, da se naj gradivo da vsaj en do dva dni pred sestankom. Tovaršiča Korbar Heda, vodja gospodarsko računskega sektorja, je poročala o demetmesečnem poslovanju. Poročilo je v celoti objavljeno. Ugotovi se, da je bila prognoza o rezultatih v mesecu septembru pravilna, kar pričajo podatki, o katerih se je razpravljalo.

Razprava je bila v vsakem pogledu konkretna in je nakazala dovolj problemov, s katerimi se

DAN MRTVIH

November prvi nas spominja,
da smrt življenja nam utrinja.

Enkrat samo je človek mlad,
starosti ne učaka vsak.

Koliko mladih je ljudi živelo,
načrtov za življenje mnogo je imelo.

Odhajali so mladi, stari na bojišče,
a drugi morali so na morišče.

Človek — človeku ni bil brat,
med njim rodil se je sovrag.

Svoboda daleč bila je za gorami,
boril se borec za njo, z ramo je ob rami.

Omahnil v boju mlad je fant — dekle,
a v taborišču mati njuna je umrla,
z očmi se zadnjikrat v taboriščna vrata je zazrla.

Življenjska pot se njena je končala,
a misel na domači kraj jo je zdrnila.

Ihtelo in drgetalo njeno je izmučeno telo,
ki na pogradu ostalo je zleknjeno.

Več ni čutila in ne videla vseh grozodejstev,
ki storil jih nacizem je zaradi svojih dejstev.

Edino v domači vasi ostalo je še pogorišče,
ki opominjalo je, da tudi tod bilo kruto je bojišče.

Ljudje prehitro vse to pozabijo
in mnogi novih avantur se veselijo.

Ihtenje mater in pa vdov,
so nam še danes živa priča,
da vojna življenja uničuje,
a »svoboda« človeštvo osrečuje.

OD HITREGA UKREPANJA JE ODVISNA UČINKOVITA UBLAŽITEV POLOŽAJA DELAVCEV Z NAJNIŽJIMI DOHODKI TER DRUŽIN Z NAJNIŽJIMI PREJEMKI

Predsedstvo republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije je minuli teden razpravljalo o posledicah naraščanja cen in poviševanja življenjskih stroškov ter predlagalo nekaj odločnih ukrepov. Ker je njihova uresničitev v veliki meri odvisna od odločnosti in podpore našega članstva, priporočamo vsem občinskim organizacijam Zveze sindikatov in osnovnim sindikalnim organizacijam, da seznanijo članstvo s predlaganimi ukrepi.

Letos na pomlad smo v sindikalnih organizacijah Slovenije podrobno obravnavali nezadržno povečevanje življenjskih stroškov. O tem smo sprejeli stališča, ki smo jih tudi poslali skupščini SRS in njenemu izvršnemu svetu ter svetu Zveze sindikatov Jugoslavije. Predlagali smo predvsem ocenitev delovanja gospodarskega sistema in tekočih gospodarskih ukrepov, ki spodbujajo nepričakovano hitro inflacijo, in se zavzeli za regresiranje cen nekaterih osnovnih življenjskih potrebščin, dokler ne bi zavrla inflacije. Menili smo na regresiranje oziroma subvencioniranje tistih osnovnih življenjskih potrebščin, ki zagotavljajo minimalni življenjski standard, saj bi s tem okrepili socialno varnost predvsem delavcev z najnižjimi osebnimi dohodki in družin z najnižjim družinskim dohodkom.

Znano je, da so cene in življenjski stroški naraščali tudi v poletnih mesecih, in da naraščajo še sedaj, kar najbolj občutno bremeni življenjske pogoje velikega dela prebivalstva z nizkimi dohodki in prejemki. V minulem septembru so bile cene že za 13% nad poprečnimi cenami v lanskem letu. Zaskrbljujoče naraščajo tudi cene industrijskih proizvodov, ki so bile do letos vedno dokaj stabilne in se iz leta v leto povečevale le za 2 ali 3%. Letos v septembru so bile za 13,9% višje od cen v lanskem letu, za vseh devet mesecev letošnjega leta pa so se povečale že za 10,4% v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta. In kar je najbolj zaskrbljujoče, poznavalci teh gibanj napovedujejo tudi za naslednje mesece enako stopnjo naraščanja cen!

Potrošniki najbolj občutijo spremembe pri cenah živil, ker jih dnevno kupujejo, in spremembe cen raznih uslug. Najbolj se dražijo vrtnine, kruh, meso in mesni izdelki. Mesni izdelki so se letos že podražili za tretjino, meso za več kot četrtno, jajca, mleko, mlečni izdelki in maščobe pa za približno desetino. Na podražitev žitnih izdelkov je še posebej občutno vplivala nedavna podražitev pšenice. Storitvene usluge so letos za 14,6% dražje kot lani, saj so se povečale cene obrtnih storitev za 17,2%, komunalnih storitev za 26,9%, najmanj pa so se povečale stanarine.

Življenjski stroški so se v letošnjih devetih mesecih povečali v primerjavi z istim obdobjem lani za 11,4%. To povečanje je že sedaj večje, kot je bilo v vsem lanskem letu, in ko je bilo 10,5%. Največji vpliv na povečanje življenjskih stroškov ima podražitev hrane, ki je po naši sestavi življenjskih stroškov letos za več kot 15% dražja kot lani. Ker lahko v naslednjih mesecih pričakujemo nadaljnje povečanje življenjskih stroškov, saj se dogaja tako v vsakoletnem ciklu, se nam obetajo še težji življenjski pogoji za delavce z najnižjimi osebnimi do-

hodki, družine z nizkim družinskim dohodkom in upokojeince.

Akcija, ki smo jo sprožili na II. konferenci sindikatov Slovenije junija letos, da ne bi bilo več osebnega dohodka v delovnih organizacijah pod 800 dinarjev, je sicer povzročila nekatere pozitivne premike. Še vedno pa prejema mesečne osebne dohodke do 800 dinarjev v Sloveniji približno 77 tisoč zaposlenih ali 17,7%. Ob tem poraznem podatku zaskrbljuje še posebej dejstvo, da delovne organizacije, ki jih tare ta problem, razen redkih izjem, še niso predložile programov za preusmeritev v tako proizvodnjo, ki bi v bližnji prihodnosti zagotavljala najnižje osebne dohodke 800 dinarjev.

Vse povedano narekuje potrebo proučiti nekatere instrumente v našem sistemu, ki bodo blažili najbolj kritične socialne razlike. Zlasti bo treba v bodoča tržna gibanja zavestno vgraditi sistem subvencioniranja nekaterih osnovnih življenjskih proizvodov (kruh, mleko itd.), kar delajo skoraj vse države v svetu, da s tem blažijo socialne razlike. Podražitev pšenice pri nas kaže, da se tega odrekamo, ne da bi se zavedali posledic. Pri stališču, da je treba subvencioniranje nekaterih življenjskih proizvodov oziroma potrebščin vgraditi v naš sistem, vztrajamo celo neodvisno od stopenj inflacije.

Za sedanji socialno-gospodarski položaj družine imamo kot bistveni indikator le upravičenost do prejemanja otroškega dodatka. Dokler ne bomo imeli še drugih kriterijev, predlagamo temeljito proučiti vlogo vseh oblik otroškega varstva. Otroški dodatek prejema v Sloveniji nekaj nad 100.000 upravičencev, ki preživljajo več kot 195.000 otrok. Med upravičenci do tega dodatka je okrog 50.000 takih, katerih zakonski tovariši niso zaposleni, več kot 14.000 je samohranilcev, 82.000 upravičencev pa se preživlja samo s sredstvi iz delovnega razmerja. Od vseh prejemnikov otroškega dodatka je 45.000 zaposlenih v industriji in rudarstvu. Mesečni poprečni osebni prejemki na družinskega člana upravičencev do otroškega dodatka so samo 355 dinarjev!

Teh nekaj podatkov kaže ob sedanjem naraščanju cen nujno spremeniti politiko otroškega varstva. V skladu za otroško varstvo so namreč določene rezerve, ki jih je mogoče porabiti za te namene brez dodatnih obremenitev gospodarstva.

V Sloveniji je sedaj prijavljenih pri zavodih za zaposlovanje okrog 17.000 nezaposlenih delavcev. Nizek premoženjski cenzus dovoljuje, da prejema samo 6,45 odstotkov nezaposlenih nadomestilo za brezposelnost. V skladih, s katerimi razpolagajo zavodi za zaposlovanje, pa bo do konca leta že nad 9 milijonov dinarjev za izboljšanje gmotnega položaja brez-

poselnih. S predlogom republiškega zakona o denarnem nadomestilu delavcem med začasno brezposelnostjo je predvideno, da se bo premoženjski cenzus povečal in da se bo upoštevalo tudi število otrok, ki jih imajo brezposelni. Ker na zakon ni moč več dolgo čakati, ga bo treba čimprej sprejeti po hitrem postopku.

Poleg naštetih vprašanj bo po našem mnenju treba urediti še nekatere druge zadeve, kot je npr. nadomestilo za čas delavčeve začasne nezmožnosti za delo, podpreti prizadevanje republiške skupnosti socialnega zavarovanja delavcev Slovenije za ponovno uskladitev in valorizacijo pokojnin, ki mora upoštevati vpliv sedanjih podražitev na življenjske pogoje upokojeincev. Podpreti moramo tudi prizadevanja, da se še letos pripravi predloge za subvencioniranje stanarin tistim družinam, ki imajo nizke družinske prejemke, ker se pričakuje odmrznjenje stanarin v začetku prihodnjega leta.

Izdelava razsvetlavnega telesa iz opala

Na osnovi že obrazloženih ugotovitev je predsedstvo republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije na seji 14. oktobra letos predlagalo naslednje nujne ukrepe, za katere vemo, da ne pomenijo trajnih rešitev, če jih ne bo spremljal širši program stabilizacije našega gospodarstva:

Nekatere življenjske potrebščine, med katere štejemo osnovna živila in stanarine, naj se diferencirano subvencionira oziroma regresira z družbenimi sredstvi, hkrati pa naj se to stališče upošteva pri bodočih sistemskih rešitvah. Tudi tako bo mogoče zavreti naglo naraščanje cen na tem področju in vplivati na uravnavanje socialnih razlik ter na večkrat stihijsko gibanje osebnih dohodkov. Vztrajamo pri predlogu, naj zvezni izvršni svet in odgovorni organi in Sloveniji brez odlaganja

izdelajo predlog ukrepov, ki bodo trajneje stabilizirali tržišče osnovnih življenjskih potrebščin. Če navedeni organi menijo, da to ni mogoče, naj tako stališče utemeljijo in javno razložijo.

*

Čimprej naj se sestane republiška skupnost otroškega varstva, prouči gibanje življenjskih stroškov in njihov vpliv na koristnike raznih oblik otroškega varstva ter sprejme odgovarjajoče ukrepe ter predloge (npr. o valorizaciji cenzusa za upravičenost do otroškega dodatka, o valorizaciji višine otroškega dodatka, o povečanju pomoči družinam, ki dobivajo otroški dodatek, o subvencijah za prehrano otrok v šolah in otroških vrtcih, o določitvi višine pomoči za novorojenčke). Posebej je treba proučiti mejne primere glede cenzusa upravičenosti do otroškega dodatka.

*

Skupščina SR Slovenije naj čim prej po hitrem postopku sprejme predlog zakona o denarnem nadomestilu delavcem med začasno brezposelnostjo. Predlog zakona že pripravljajo upravni organi.

*

Pokojnine, priznane v prejšnjih obdobjih, naj se uskladi z novopriznanimi pokojninami in valorizira, pri čemer se mora upoštevati vpliv sedanjih podražitev na življenjske pogoje upokojeincev. To je treba storiti s 1. januarjem 1971 na način in v višini, kot to predlaga skupščina skupnosti socialnega zavarovanja delavcev Slovenije. Pri tem dajemo podporo predlogom o blažji regresivni valorizaciji življenjskih stroškov.

*

Še letos se naj prouči subvencioniranje stanarin zaposlenim z nizkimi osebnimi dohodki oziroma družin z nizkimi prejemki zaradi predvidene odmrznitve stanarin. O tem je republiški svet Zveze sindikatov Slovenije že opozoril izvršni svet Skupščine SR Slovenije na osnovi stališča svoje komisije za življenjske in delovne pogoje in stališč plenuma sveta Zveze sindikatov Jugoslavije.

*

Predsedstvo republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije opozarja, da uresničitev predlaganih ukrepov — z izjemo prvega, ki govori o diferenciranem subvencioniranju oziroma regresiranju nekaterih življenjskih potrebščin z družbenimi sredstvi — ne bo terjala za letošnje leto dodatnih sredstev, ker so ta že zbrana. Od hitrosti, s katero se bomo lotili uresničevati predlagane ukrepe, je v veliki meri odvisna učinkovita ublažitev položaja delavcev z najnižjimi dohodki oziroma družin z najnižjimi prejemki.

Rezultati poslovanja za dobo januar - september

Po preteku devetih mesecev letošnjega leta smo pripravili obširna poročila o rezultatih poslovanja v tej dobi, pravtako pa tudi primerjave z lanskim letom.

Bralce »Steklarja« bodo ti podatki gotovo zanimali, zato jih objavljamo v nekoliko skrajšani obliki.

V letnem planu proizvodnje je predvideno, da bomo vskladiščili 19.665.857 kg, v dobi januar—september smo vskladiščili 16.190.621 kg in s tem dosegli 82,32 % okvirnega letnega plana.

V operativnem planu za mesec september, ki smo ga sprejeli pred nastopom meseca, smo predvideli proizvodnjo v starem obratu v višini 701.532 kg, avtomati naj bi vskladiščili 727.750 kg, skupaj 1.429.282 kg, dejansko pa smo vskladiščili 1.327.308 kg in s tem dosegli 92,87 % operativnega plana.

Operativni plani proizvodnje so bili doseženi:

	jan.—avgust	september	januar—september
stari obrat	100,19 %	87,5 %	98,76 %
avtomati	101,81 %	97,98 %	101,53 %
skupaj	101,20 %	92,87 %	100,46 %

V letnem planu smo predvideli, da bomo prodali celotno letošnjo proizvodnjo, v pretekli dobi smo plasirali že 15.986.478 kg in s tem dosegli 81,29 % letnega plana.

Po operativnem planu bi morali v septembru prodati 1.458.007 kg, dejansko pa smo prodali 1.331.131 kg.

Operativni plani prodaje za celo preteklo dobo so bili doseženi tako:

	jan.—avgust	september	januar—september
stari obrat	100,84 %	95,20 %	100,21 %
avtomati	95,13 %	87,67 %	94,58 %
skupaj	97,22 %	91,30 %	96,69 %

Za leto 1970 je predviden skupen izvoz v višini 2.290.146 \$, od tega 164.000 \$ na Poljsko, ostalo na konvertibilno področje, mesečno bi torej morali izvoziti vsega za 190.846 \$.

V mesecu septembru smo izvozili za 176.828 \$ in s tem dosegli 92,66 % mesečnega plana. V celi letošnji dobi smo izvozili za 1.521.743 \$, kar predstavlja samo 88,60 % predvidenega. Ta izvoz je za 68.071 \$ nižji od lanskega leta. Za planom zaostajamo za 195.866 \$, česar pa v zadnjih treh mesecih letošnjega leta ne bomo mogli več nadoknaditi.

Povprečna izvozna cena je bila predvidena 333,84 \$ po toni, do sedaj smo dosegli le 330,73 \$/tona ali 99,07 % planiranega.

Z letnim planom je bila predvidena povprečna prodajna cena za izdelke iz starega obrata 6.600 din/tona, za izdelke iz avtomatov pa 3.420 din/tona, pri realizaciji v septembru pa smo dosegli:

	Povprečna prodajna cena po toni		Odstotek doseganja plana	
	sept.	jan.—sept.	sept.	jan.—sept.
stari obrat	7.906,18	7.237,28	119,79	109,66
avtomati	4.353,46	3.326,96	127,29	97,28
skupaj	6.135,99	4.853	123,71	97,84

Proizvodni odpadki so bili v letnem planu predvideni za stari obrat v višini 18,54 %, za avtomate 13,35 %, dosežen pa je bil:

	jan.—avgust	september	januar—september
stari obrat	17,56 %	15,27 %	17,30 %
avtomati	11,38 %	11,22 %	11,37 %
skupaj	12,26 %	11,75 %	12,21 %

Glede na to, da so poletni meseci mimo in s tem zmanjšan vpliv sezone, je bila za mesec september predvidena realizacija v enaki višini kot znaša $\frac{1}{12}$ letnega plana. Nižje navajamo podatke o predvideni dejanski neto realizaciji stekla:

v tisoč din

	Predvideno v letnem planu	Predvideno v operativnem planu	Dejansko doseženo	% doseganja plana	
				letnega	operativnega
jan.—avg.	65.000	65.647	69.414	106,79	105,74
september	8.125	8.124	8.168	100,53	100,54
jan.—sept.	73.125	73.771	77.582	106,10	105,16

Vskladiščena proizvodnja v mesecu septembru je bila od vseh letošnjih mesecev najnižja, zato je porasla cena na tono proizvodnje in tako kljub sorazmeroma dobri realizaciji nismo dosegli višje stopnje rentabilnosti od 6,69 % (računano od prodajne cene). V celi pretekli dobi znaša povprečna stopnja rentabilnosti 9,98 %.

Primerjava ugotovitve in razdelitve celotnega dohodka je naslednja:

	Plan 1970	Doseženo v dobi			Procent doseganja
		I—VIII	IX	I—IX	
Celotna realizacija	98.099	70.547	8.382	78.929	80,46
Izredni dohodki		305	137	442	—
Celoten dohodek	98.099	70.852	8.519	79.371	80,91
Odbije se realizirani del:					
— materialni stroški	43.916	28.627	3.493	32.120	73,14
— amortizacija	6.422	4.505	551	5.056	78,73
— pogodbene obveznosti	3.115	2.209	263	2.472	79,36
— zakonske obveznosti	4.698	3.134	387	3.521	74,95
— nabavna vred. prodanega materiala	—	581	69	650	—
— nabavna vred. prodanega trgovskega blaga	—	105	59	164	—
— izredni izdatki	—	263	65	328	—
Poslovni stroški skupaj	58.151	39.424	4.887	44.311	76,20
Dohodek podjetja	39.948	31.428	3.631	35.059	87,76
Odpade na osebne dohodke					
v odstotkih	85,53	85,53	85,53	85,53	100,—
v din	34.168	26.880	3.106	29.986	87,76
realizirani del	34.168	24.076	3.061	27.137	79,42
ostane na razpolago	—	2.804	45	2.849	—
Odpade na bruto sklade:					
v odstotkih	14,47	14,47	14,47	14,47	100,—
v din	5.780	4.547	525	5.072	87,75
rezervni sklad podjetja	450	300	37	337	74,89
skupni rezervni sklad	266	212	24	236	88,72
ostane za neto sklade	5.064	4.035	464	4.499	88,84
Razmerje delitve celotnega dohodka v odstotkih:					
— poslovni stroški	59,28	55,64	57,37	55,83	94,18
— dohodek podjetja	40,72	44,36	42,63	44,17	108,47
Skupaj %	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—

Po letnem planu naj bi znašali povprečni mesečni neto dohodki na zaposlenega 1.040 din, v mesecu septembru smo izplačali 1179,36 din, kar predstavlja 13,40 % nad planom, v celi dobi pa smo izplačali 1.130,22 din na zaposlenega ali 8,68 % več kot smo predvidevali.

V mesecu septembru je bil med vsemi večjimi podjetji v Jugoslaviji izvršen obračun ali prebijanje obveznosti in terjatev (multilateralna kompenzacija) in zato smo terjatve od odjemalcev znižali za okrog 2.500.000 din in tudi plačevanje s strani kupcev je bilo sorazmeroma dobro. Tudi v bodoče si bomo morali prizadevati, da bi terjatve od kupcev čimbolj padle in si s tem zagotovili sredstva za izplačilo osebnih dohodkov in za rednejše poravnanje obveznosti do dobaviteljev.

Zaradi nabavljenega šamota za popravilo 25-tonske talične peči, so se zaloge pomožnega materiala povečale. V teh mesecih bo potrebno skrbeti za znižanje zalog vsega materiala, da bi si sprostili obratna sredstva in lažje opravili letno inventuro.

Zaloge nedokončane proizvodnje in gotovih izdelkov so se v mesecu septembru povišale za okrog 120.000 din.

Operativni plan za mesec oktober znaša 1.671.310 kg proizvodnje, od tega pa 1.339.153 kg prodaje, kar bo znašalo vrednostno 8.980.000 din. Pričakujemo, da bo ta plan dosežen.

V prihodnjih dneh bo delavski svet obravnaval vse zgoraj navedene rezultate poslovanja. Ti rezultati nam dajejo možnost, da že sedaj realno ocenimo rezultate in uspeh poslovanja celega leta 1970.

Heda Korbar

Klubi OZN in mladina v delovnih organizacijah

Na prošnjo republiške konference klubov OZN objavljamo kratko sporočilo mladini delovnih organizacij Slovenije in priporočamo vsem urednikom, naj ga objavijo v naslednji izdaji internega glasila, ki ga urejajo.

V letošnjem letu praznujemo 25-letnico OZN. Nam, Jugoslovonom, ta jubilej še posebno veliko pomeni, saj je naša država ena tistih, ki v načelih svoje zunanje politike dosledno sledijo idejam OZN.

V Sloveniji smo že vse leto priče številnih akcij, s katerimi poizkušamo prikazati delo in pomen OZN v petindvajsetih letih njenega obstoja. Pobudnik in organizator velike večine teh akcij je organizacija klubov OZN.

Klubi OZN delajo kot idejna jedra med mladino že trinajst let. Vsak klub združuje skupino ljudi, ki se želijo seznaniti in ukvarjati z aktualnimi družbenimi problemi. Pri tem pa se delo klubov ne omejuje zgolj na proučevanje dela OZN in njenih specializiranih organizacij. Mladi lahko v klubih razpravljajo o vseh aktualnih družbenih dogodkih, ki jih posredno ali neposredno zadevajo. Tako delo je veliko bolj zanimivo in uspešno in privedlo do precejšnjega razmaha v organizaciji kluba

bov OZN v Sloveniji, saj šteje po trinajstih letih obstoja okrog 300 klubov, ki marsikje v Sloveniji predstavljajo pomembna idejna jedra.

Klubi so močno zaživeli na osnovnih in srednjih šolah, pomanjkljivost v delu organizacije klubov OZN pa je nedvomno v precejšnjem številu klubov v delovnih organizacijah. Zavedamo se, da se organizacijskega koncepta dela, ki je v navadi v klubih na šolah, ne da enostavno prenesti na klube v delovnih organizacijah. Popolnoma nesmiselno pa bi bilo trditi, da so klubi oblika dela z mladino, ki se obnese le v šolah. Napačno je tudi stališče, da so mladi delavci manj zainteresirani za družbeno problematiko kot mladina v šolah. Prav gotovo pa je res, da se mladi v delovnih organizacijah bolj zanimajo za čisto določene probleme, ki niso toliko zanimivi za šolsko mladino. Tudi takšna, idejna razlikovanja je treba pri klubih v delovnih organizacijah upoštevati.

Mnoge naše delovne organizacije sodelujejo s podjetji iz drugih držav. Nedvomno mlade delavce to sodelovanje zanima. Prav gotovo bi bilo zanje tudi zanimivo seznaniti se z ozadjem tega sodelovanja, s položajem gospodarstva v državah, ki sodelujejo z nami, z mednarodnimi gospodarskimi združenji itd. Delo speciali-

ziranih organizacij OZN na tem področju je zelo živahno in pogostokrat tudi v bistvu mnogo bolj zanimivo, kot se to zdi na prvi pogled.

Organizacija klubov OZN bo prav gotovo storila vse, da se delo klubov uveljavi tudi v vaši delovni organizaciji, zato razmislite o ustanovitvi kluba in povežite se z nami!

ZADNJI ROK JE OSMI APRIL 1971

UVAJANJE 42-URNEGA DELOVNEGA TEDNA

Komisija RS ZSS za življenjske in delovne pogoje je 23. septembra 1970 razpravljala o uvajanju 42-urnega delovnega tedna in ugotovila na podlagi zbranih podatkov občinskih sindikalnih svetov in podatkov zavoda SRS za statistiko, da je v zakonitem petletnem roku do 8. aprila 1970 uvedlo 42-urni delovni teden skupno 78% organizacij, v katerih dela 65% zaposlenega osebja. Ti podatki tudi kažejo, da do 31. januarja 1970 v gospodarstvu še ni bil uveden 42-urni delovni teden v 32% organizacij s 40% zaposlenih delavcev in da je takih organizacij v gospodarstvu še 5% organizacij z 11% zaposlenih delavcev. V industriji dela več kot 42 ur tedensko še 46% delavcev, v obrti 45%, gradbeništvu 34%, v trgovini in gostinstvu 31% delavcev itd.

Navedeni podatki pa niso povsem točni, saj je zavod SR Slovenije za statistiko stanje ponovno snemal 31. marca 1970, vendar podatki še niso v celoti obdelani in znani.

Komisija RS ZSS za življenjske in delovne pogoje ugotavlja, da delovne organizacije ponekod iz objektivnih razlogov niso mogle do roka uvesti 42-urnega delovnega tedna zaradi ekonomske nerazvitosti (kmetijstvo, trgovina, gostinstvo), sezonskega značaja dela (kmetijstvo, gostinstvo, gradbeništvo in podobno), posebnega obratovalnega časa (prometa in podobno), zaostrene situacije pri vključevanju v mednarodno delitev dela in zaradi trenutnih težav (nelikvidnosti) itd. Nekatere delovne organizacije so premalo težile k izboljševanju kadrovske strukture, izboljšanju tehnične opremljenosti, boljši izrabi pogonskega delovnega časa, večji izkoriščenosti proizvodnih kapacitet in so se raje zatekle k lažji rešitvi, to je k ohranitvi daljšega delovnega časa.

S sprejetjem zakona o določitvi republiškega upravnega organa, pristojnega za podaljšanje roka za prehod na 42-urni delovni teden (po tem zakonu sme republiški sekretar za delo podaljšati prehod na 42-urni delovni teden največ še za eno leto, tj. do 8. aprila 1971) je bilo trenutno formalno to vprašanje rešeno, toda tudi ta zadnji rok je že blizu in zato se vsiljuje vprašanje, ali bodo po tem roku lahko ukrepale občinske skupščine skladno z določili 11. člena temeljnega zakona o uvedbi 42-urnega delovnega tedna; ali bodo po opozorilu lahko sklenile, da se delovna organizacija, ki ni uvedla 42-urnega delovnega tedna, postavi pod prisilno upravo?

Na osnovi takih ugotovitev je komisija sprejela naslednja stališča in jih predlagala v potrditev predsedstvu republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije:

*

Da bodo delavci lahko uspešno in brez težav uveljavljali svoje pravice ob začasni in trajni nezmožnosti za delo, kjer je treba ugotoviti tudi polni delovni čas delavcev, naj vse sindikalne organizacije v delovnih organizacijah takoj zahtevajo od organov upravljanja, da zaprosijo pri sekretariatu za delo za podaljšanje roka za uvedbo 42-urnega delovnega časa, kolikor tega še niso storili.

*

Republiški odbori sindikatov, občinski sindikalni sveti in sindikalne organizacije v delovnih organizacijah, kjer še niso uvedli 42-urnega delovnega tedna, naj čimprej zahtevajo od organov upravljanja v delovnih organizacijah in v občinskih skupščinah, naj se proučijo vse ekonomske težave, ki ovirajo ta prehod, in ukrenejo vse, da bodo delovne organizacije lahko do skrajnega roka, tj. 8. aprila 1971 uspele uvesti 42-urni delovni teden, oziroma začeti takoj z aktivnim raziskovanjem perspektive take delovne organizacije.

*

Po 8. aprilu 1971 bo treba delo, opravljeno nad 42 ur tedensko, jemati v vseh delovnih organizacijah kot delo v podaljšanem delovnem času.

Interne informacije republiškega sveta sind. Slovenije

Poslovni odbor obravnaval devetmesečno poslovanje podjetja

(Nadaljevanje s 1. strani) odbor postavi komisijo, katera bo določila, kakšne stroje in priprave bi potrebovali za sodobnejši način kontrole. V komisijo se določi ing. Mrcina Maks, ing. Tramte Franc, Žagar Anton, ing. Us Aleksej in Viktor Racki.

Poslovni odbor sprejme poročilo komercialne in planske službe o predvideni in realizirani proizvodnji za mesec oktober. Na podlagi predloga se sklene, da se določi vrednost točke za mesec oktober v znesku 1,72 din.

Sklene se, da se izvršijo sestanki po svetih združenega dela do 31. 10. 1970. Odgovorni za izvedbo sestankov so vodje organizacij združenega dela.

Postavlja se tudi vprašanje obravnave novega pravilnika o nagrajevanju. Tovariš predsednik delavskega sveta objasni problematiko okrog pravilnika. Dosedaj so dani predlogi le za oceno delovnih mest. Manjka še sistemiza-

cija delovnih mest, ureditev organizacije v podjetju, tekstni del pravilnika, pravilnik o normiranju. Predvsem pa je treba urediti normirsko službo. Predno se preide na sprejem pravilnika, je potrebno urediti problem norm v vseh oddelkih. Potem iti na razpravo pred kolektiv in sprejem na delavski svet.

Predlaga se, da se v najkrajšem času skliče sestanek vseh političnih faktorjev in odgovornih vodij v podjetju, da se predelajo osnove, katere so pripravljene.

Predlaga se tudi, da se izvrši v kolektivu tečaj za normiranje — organizacijo vodi Višja šola za organizacijo dela iz Kranja. Poleg normircev bi se morali obvezno udeležiti tečaja tudi neposredni vodje organizacij združenega dela in nekateri brigadirji.

Za normirce v službi normiranja se pa predlaga, da gredo na strokovno izpopolnjevanje v Kranj.

I. R.

Dobro izdelana kroglica — uspeh pri nadaljnem delu

PREKLIC

Podpisana Žabkar Heda, delavka v skladišču stekla, stanujoča v Hrastniku, Cesta H. Debelaka, preklicujem in obžalujem, kar sem neresničnega govorila o Mileni Marčič, delavki v brusilnici, ter se ji zahvaljujem, ker je odstopila od tožbe.

Heda Žabkar

ODGOVORNOST IN IZVRŠEVANJE

Neposredne naloge službe varstva pri delu in odgovornosti vodij obratov ter delovnih izmen

Varstvo dela ne sme in ne more biti stvar samo službe varstva pri delu. Po zahtevah veljavnih predpisov temeljnega in republiškega zakona o varstvu pri delu deluje Služba skladno in ne prestando v soglasju z drugimi strokovnimi službami in njihovimi nosilci v podjetju. Kolektivno nadzorstvo nad izvajanjem varnostnih ukrepov ter navodil mora zajeti prav vsa delovna mesta v podjetju. V vseh načelnih vprašanjih s področja tehnične varnosti in zdravstvenega varstva ljudi pri delu vzdržuje služba varstva pri delu tesne stike s pristojnimi organi inšpekcije dela, ki kontrolirajo spoštovanje predpisov o varstvu pri delu in s strokovnimi zavodi za pospeševanje varstva dela.

Služba varstva pri delu mora zlasti:

- ugotavljati, ali delavci in predvsem odgovorni organi v delovni organizaciji poznajo in upoštevajo predpise o varstvu pri delu;

- proučiti vzroke poškodb in zdravstvenih okvar v zvezi z delom ter predlagati ukrepe za odpravo takih vzrokov;

- predlagati organizacijske in druge ukrepe, ki posegajo v področje varstva pri delu;

- sodelovati pri pripravi dela in pri izdelavi načrtov za ureditev in preureditev delovnih prostorov, delovišč, delovnih priprav in naprav ter delovnih postopkov;

- sodelovati pri izbiri delovnih priprav in naprav ter sredstev in opreme za osebno varnost;

- skrbeti za to, da se pravilno in pravočasno opravljajo periodični pregledi in preizkušnje po predpisih o varstvu pri delu;

- služba varstva pri delu nadzoruje delo tistih, ki vodijo ali nadzorujejo delo drugih v gospodarski organizaciji na področju tehničnega in zdravstvenega varstva pri delu in jim svetujejo;

- raziskuje naloge, ki imajo namen odkriti resnične vzroke in vire poškodb in bolezni v zvezi z delom;

- sodeluje pri varnostni vzgoji zaposlenih in novo prispelih delavcev v gospodarski organizaciji.

Kdo izvaja varstvo dela?

Po temeljnem in republiškem zakonu o varstvu pri delu izhaja:

Odgovorna oseba za izvajanje varstva pri delu je vsaka oseba na vodilnem delovnem mestu, ki organizira, vodi ali nadzira delavce posredno ali neposredno. Te osebe so neposredno odgovorne za učinkovito izvajanje.

Odgovornost vodje obrata (izmene, priprave dela, vzdrževanja): obratovodje (in drugi) so tisti odgovorni člani delovne skupnosti, ki so neposredno odgovorni za izvajanje varnostnih ukrepov po smernicah tehničnega direktorja in ob sodelovanju službe varstva pri delu.

Obratovodja mora zlasti:

- skrbeti, da so delovne priprave in naprave brezhibne in v skladu z varnostnimi predpisi;

- zagotoviti zadostno število sredstev za osebno varnost in varovalne opreme v sodelovanju službe VD;

- opozoriti, da se preizkusijo delovne priprave in naprave, če ustrezajo zahtevam varnega dela;

- opozoriti, da se preučijo delovni pogoji zlasti zaradi kemičnih, bioloških in drugih škodljivosti;

- skrbeti za higiensko varstvo in čistočo v delavnicah oziroma v delovnih prostorih svojega delokroga;

- nadzirati nižje vodilne kadre in druge delavce, če upoštevajo varnostna pravila in navodila;

- pripraviti pismena varnostna navodila s soglasjem tehničnega direktorja in službe varstva pri delu;

- predlagati tehničnemu direktorju in službi varstva pri delu ukrepe in izboljšave za učinkovito varstvo pri delu;

- sodelovati pri preizkušanju znanja o varstvu pri delu pri podrejenih vodij dela.

Odgovornost oddelkovodje

Odgovornost oddelkovodje ali vodje delovnih priprav in naprav (tehniki, mojstri, skupinovodje, izmenski vodje, brigadirji itd.) je predvsem:

- pri neposrednem izvajanju ukrepov za varno delo;

- v nadzorstvu svojih podrejenih, če upoštevajo varnostne ukrepe;

- da so sredstva za delo v brezhibnem stanju in da se uporabljajo strokovno pravilno;

- v vodenju dela in da se spriti odstranjujejo napake in druge pomanjkljivosti, ki bi lahko ogrožene delavce;

- v skrbi, da delavci uporabljajo res primerna sredstva za osebno varnost oziroma osebno varovalno opremo;

- v izločanju in odstranjevanju pokvarjenih, poškodovanih in neustreznih sredstev za delo ter sredstev za osebno varnost;

- za varstveno vzgojo svojih podrejenih;

- za red in čistočo v tehnološkem procesu in pomožnih prostorih, ki tvorijo sestavni del delovne enote (delovišča, sanitarni prostori, transportne poti).

Delovodje morajo svoje delavce temeljito poučiti o nevarnostih, ki jim pretijo pri delu. Zlasti pa jih morajo poučiti o naj-

primernejši metodi dela, ki varstvo pri delu res zagotavlja. Delavci morajo biti seznanjeni tudi z varnostnimi ukrepi ter o okoliščinah, ki takšne ukrepe zahtevajo.

Izmenski oddelkovodja zahteva od nadrejenih (svojega vodje) odstranitev tistih pomanjkljivosti in napak, ki bi ogrožale zdravje in življenje delavcev.

Izmenski oddelkovodja tudi zahteva za nove delovne postopke od svojega nadrejenega (obratovodje) točna varnostna navodila in ukrepe za varno delo. Navodila lahko zahteva tudi od službe varstva pri delu.

Izmenski vodja je dolžan odstraniti od dela delavca, ki ne upošteva varnostnih navodil ali grobo krši varnostno (delovno) disciplino, kot pogoj pa naj služi lasten vzgled v odnosu do podrejenih in delovni disciplini.

Za vse zgoraj omenjeno pa mora delovna organizacija opraviti občasne preizkušnje, ali so tisti, ki opravljajo, vodijo ali nadzorujejo dela, pri katerih je nevarnost poškodbe in zdravstvene okvare večja, zadostno usposobljeni za varno opravljanje, vodenje in nadzorovanje takih del (7. člen Republiškega zakona o varstvu pri delu).

Služba varstva pri delu
Steklarne Hrastnik

Izkoriščanje zemljišča na plazovitih predelih ni dovoljeno

Zemeljski plazovi predstavljajo za Hrastnik izredno nevarnost in za stabilnost velikih zemeljskih mas v Hrastniku nasploh. Zato postaja urbanistični razvoj in življenje v Hrastniku vedno bolj odvisno od delovanja teh plazov.

Zemeljski plazovi so se začeli pojavljati že pred prvo svetovno vojno. V preteklem obdobju pa so začeli ogrožati velike zemeljske površine in z njimi komunalne objekte in naprave, kakor tudi ostale objekte na plazovitih predelih, česar pa hrastniška skupnost ni bi v stanju urediti in ustaviti zemeljskih premikov, ker sanacije zemeljskih plazov zahtevajo velika finančna sredstva.

Strokovnjaki posameznih zavodov in ustanov še danes niso prišli do zaključka o vzrokih zemeljskih plazov. Zato je treba izvršiti obsežne meritve premikov in izvrtati določeno število vrtin na vznožjih, kakor tudi na plazovitih pobočjih posameznih predelov. Brez takšnih posegov pa ni mogoče predlagati kakršnihkoli uspešnih sanacijskih ukrepov.

Ugotovljeno pa je bilo, da uporaba zemljišč na plazovitih predelih v kmetijske namene s preoravanjem in prekopavanjem pospešuje drsenje zemeljskih mas. Zato je treba določiti pogoje o načinu uporabe takega zemljišča. Temeljni zakon o izkoriščanju kmetijskega zemljišča določa način uporabe in koriščenje zemljišč na plazovitih predelih.

Prav z namenom, da se prepreči nadaljnje premikanje zemeljskih plazov je občinska skupščina sprejela odlok o načinu uporabe in izkoriščanju zemljišča na plazovitih predelih.

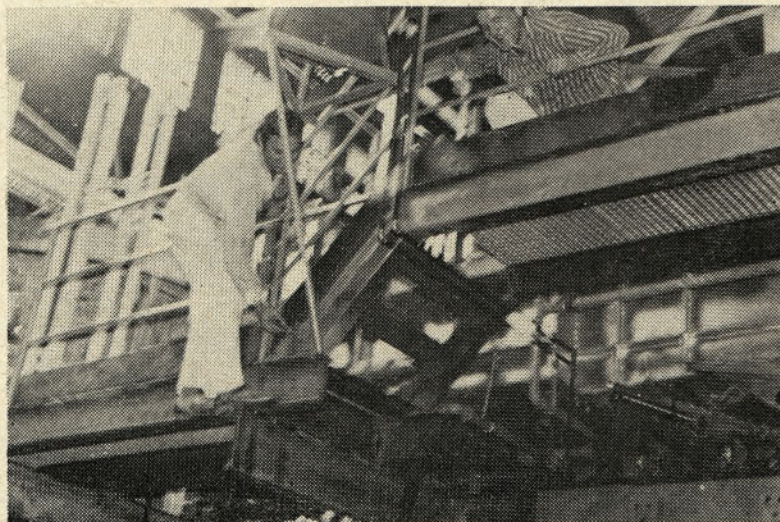
Tako pravi odlok, da je obdelava kmetijskih zemljišč, ki ležijo na levem bregu potoka Boben in to predvsem od bivše rudniške žage do sotočja Bobna in Brnice, kakor na desnem bregu Brnice na odseku od gostilne Dolinšek do steka obeh potokov, ni dovoljena. Skratka, zemeljske površine, ki ležijo na plazovitih območjih, se ne smejo izkoriščati v kmetijske ali vrtnarske namene s preoravanjem prekopavanjem ali s kakršnim koli drugim načinom obdelovanja, ker vse take spremembe pospešujejo drsenje zemeljskih mas. Prav tako je na plazovitih območjih prepovedana kakršna koli gradnja objektov.

V izjemnih primerih lahko odloči svet za urbanizem, gradbene,

komunalne in stanovanjske zadeve po predhodnem mnenju posebne strokovne komisije za sanacijo plazovja in pristojnih strokovnih služb, da se posamezna zemljišča uporabljajo v kmetijske namene, če taka uporaba ne pomeni neposredne nevarnosti drsenja zemeljskih mas.

Nespoštovanje sprejetega odloka ima za posledico denarne kazni, ki znašajo do 300 din za občane in odgovorne osebe delovnih in drugih organizacij, za delovne in druge organizacije pa do 500 dinarjev. Vsaka sprememba oz. način obdelave zemljišča pa ima lahko zelo usodne posledice, ki pa so lahko mnogo nevarnejše, kot pa si jih masikdo izmed nas predstavlja.

I. R.

Pleskanje železnega ogrodja pri novem IS. stroju

VLOGA OBLIKOVALCA

Zgodovina industrijskega oblikovanja kot polnopravnega poklica je še razmeroma kratka, približno 40 let, vendar se njegova vloga radikalno menja. Sicer segajo osnove tega poklica daleč v prazgodovino, vendar je svoj pravi pomen v industriji razvitih dežel dobilo šele potem, ko si je človeštvo v zadnjih 150 letih ustvarilo materialno in energetsko bazo za velikoserijsko tovarniško proizvodnjo. Izkoriščanje toplotne energije iz premoga in tekočih goriv, izkoriščanje pare v parnih strojih, iznajdba motorjev z notranjim izgorevanjem, izkoriščanje in proizvodnja električne energije in v najnovejšem času jedrske energije in ustreznega strojnega potenciala so osnove, na katerih bazira rapidni dvig proizvodnje v tem obdobju. Zadnjih 50 let pa se je pričela, kot jo imenujejo v ZDA, interelektronska doba ali razmišljanje, delo s svinčnikom, kjer v

raščal pomen oblikovalca — designerja.

V prvem obdobju od 1920 do sredine 1930 let so se oblikovalci ukvarjali predvsem z izboljšanjem uporabnosti in estetskega izgleda proizvodov. Povečana prodaja dobro oblikovanih proizvodov je bila razlog, da so pričeli proizvajalci gledati na oblikovanje kot na del poslovne politike podjetja. Po uspehih v oblikovanju potrošnih dobrin se je oblikovanje razširilo tudi na druge industrijske proizvode: lokomotive, ladje, težke stroje. Dokazani pomen oblikovanja so podkrepili uspehi v znižanju cene, predvsem zaradi uporabe novih materialov, eliminiranja nepotrebnih okrasov in pomenostavljenja zaradi načrtovanih čistejših oblik.

Leta 1939 so bili oblikovalci pred novo nalogo: načrtovanje velikih razstav v San Franciscu in Chicagu, kjer je njihovo delo vzbudilo pozornost vsega sveta.

V času druge svetovne vojne se je vloga oblikovalcev menjala; oblikovalci, ki so ostali v industriji, so se naučili sodelovati z znanstveniki, naučili so se oblikovanja za daljše, sigurnejše obdobje, pričeli so se ukvarjati tudi z ljudskim faktorjem, kjer je neprimerno oblikovanje lahko povzročilo celo nesrečo; dober primer za to je pilotska kabina v letalih, kjer so morali biti vsi instrumenti pri rokah, nebleščeči, pregledno razporejeni in estetsko oblikovani. Ta poglobitev izkušnje je zelo pozitivno delovala na razvoj tega mladega poklica.

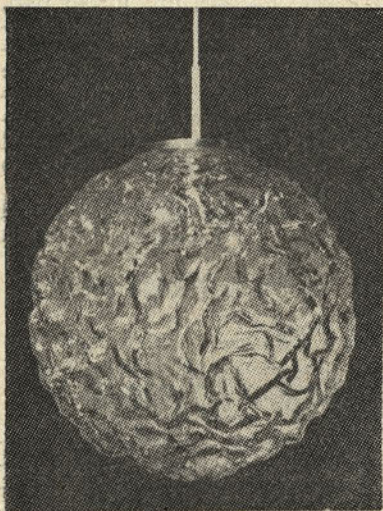
V sedanji fazi ni zanemarjena nobena od prejšnjih aktivnosti, vendar se pojavljajo v drugi obliki. Prvi studiji za oblikovanje so bile samostojne agencije, ki so nudile usluge različnim klientom. Danes pa imajo vsa večja industrijska podjetja lastne specializirane oblikovalce, ki oblikujejo proizvode tega podjetja, vendar obstajajo tudi še samostojne agencije. Vsaka od obeh organizacij ima svoje prednosti in slabosti. Oblikovalci v podjetju so specializirani za izdelke svoje stroke, vendar imajo manj stikov z ostalimi strokami. Samostojne oblikovalske agencije imajo širši pregled,

vendar jim za uspešno delo manjkajo detaljne, včasih celo zaupne informacije. Iz tega razloga se mnoga industrijska podjetja v posameznih primerih poleg lastne oblikovalske ekipe povezujejo še s samostojnimi agencijami, ki delujejo na širšem področju. Tako nastane teamsko delo, čigar pomen raste vse bolj v sodobni proizvodnji. To je glavna sprememba tega razmeroma še novega poklica, ki išče rešitve postavljenih nalog v tridimenzionalnem izrazu. Biti mora sposoben določiti bistvo problema, analizirati njegove osnovne elemente in končno združiti vse zahteve v ustrezni tridimenzionalni obliki.

Načrtno šolanje oblikovalcev se je pričelo šele okrog leta 1935, pr-

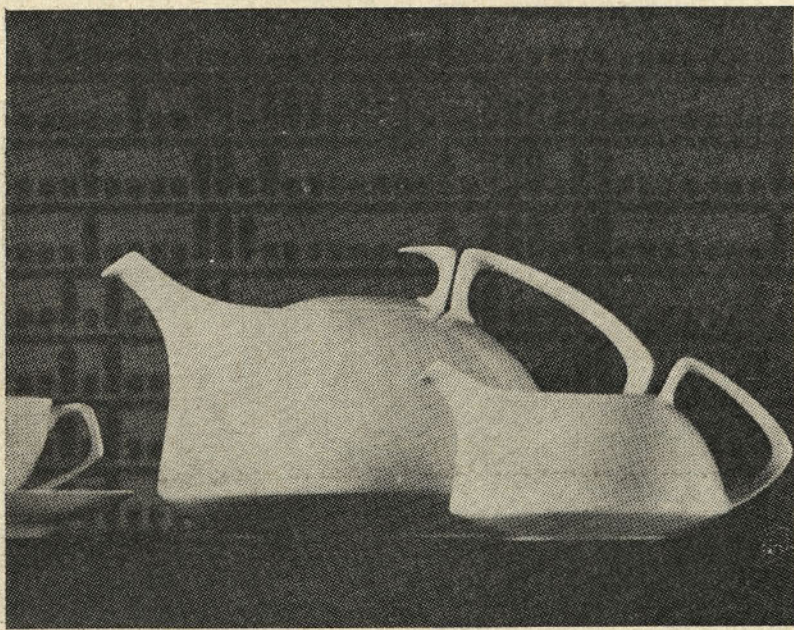
zgodovine umetnosti. V naslednjih treh letih rešujejo še dvodimenzionalne in tridimenzionalne projekte, pridobijo si spretnost v skiciranju, modeliranju in tehničnem risanju in spoznavajo materiale in tehnike izdelave, prevzamejo odgovornost za barvne rešitve, teksturo, medsebojne proporce izdelka, uporabnost, funkcionalnost, vzdrževanje in po možnosti še za ceno. Proučujejo in analizirajo dela starejših, že afirmiranih koleg-oblikovalcev.

Industrijsko oblikovanje kot ostro ločena aktivnost je nastalo na osnovi potrebe človeške družbe in njene tehnologije. Industrija, včasih celo visoko razvita, je obstajala že veliko prej, preden se je pokazala ta potreba. V vseh fa-

Charlottenhütte kristalno svetlobno telo

velikoserijski proizvodnji ročno delo izgublja na pomenu, kjer so važne ideje, kako čim bolj izkoristiti energetski in strojni potencial. To je doba avtomatike in elektronike, doba znanosti in svežih idej, razmišljanja, eliminiranja nepotrebnega, združevanje potrebnega v integrirane sklope. Tako je v tem zadnjem obdobju tudi na-

Rosenthal ročka za kavo ali čaj. Disigner prof. L. McMillen Gropius

Zweisel/Bay. Serija kozarcev presenetljivo podobna naši seriji BIO, ki je nastala že leta 1967. Kdo koga kopira? Koincidenca?

vi oblikovalci so bili ljudje, ki so jih slabo izdelane potrošne dobrine vodile k razmišljanju, kako izdelati lepše, enostavnejše in cenejše ter tudi bolj funkcionalne predmete. Ti ljudje niso še imeli nobenih formalnih osnov za svoje delo, ker tega takrat še ni bilo. Bili so iz različnih strok: iz arhitekture, gradbeništva, propagande, mode in gledališki scenografiji. Šele kasneje je postalo jasno, da novi poklic obstaja in da je treba zanj posebno šolanje. Prva šola, ki je imela specializirani program za oblikovalce, je bila Carnegie Institute of Technology v Pittsburgu v ZDA in prvi diplomanti so končali šolanje leta 1936. Bistven dvig je doseglo šolanje oblikovalcev ravno v tem času, ker so številni arhitekti in umetniki zbežali iz Evrope pred prihajajočim nacizmom v ZDA, kjer so jih sprejeli z odprtimi rokami, med njimi je tudi Walter Gropius, ustanovitelj Bauhauusa, ki je nedavno pred svojo smrtjo s svojim asistentom Jugoslovonom Cvijanovičem projektiral za zahodnonemški koncern Rosenthal naj sodobnejšo steklaro na svetu v Amsbergu v Zahodni Nemčiji.

Danes je v svetu okrog 200 šol, ki predavajo design — industrijsko oblikovanje. Prvo leto šolanja daje običajno osnovna likovna spoznanja v dvodimenzionalni ali tridimenzionalni obliki in osnove iz

zah prirodne evolucije in človeškega razvoja se je kazala vse večja kompleksnost problemov in vse bolj so se razvijale specializirane panoge človeškega udejstvovanja, ki so danes jasno definirane in jih pred nekaj desetletji sploh še ni bilo. Ena od njih je tudi oblikovanje.

Lübke KG. vrtilni stol

V prvih fazah proizvodnje še ni bilo čutiti potrebe za oblikovanjem, ker so ljudje na stroje in

V SODOBNI PROIZVODNJI

pripomočke še gledali kot na neko čudo. Dejstva so govorila sama zase: voznja vozila brez konj, hitro šivanje na stroju namesto ročnega, hlajenje hrane brez ledenih blokov. Toda kasneje, ko je vse več ljudi smatralo ta novi komfort kot nekaj samo po sebi umevnega, so porasle tudi zahteve. Ko so bili proizvodi še na relativno primitivni stopnji, je te višje zahteve predstavljala boljša izvedba: avtomobil je dobil zaprt karoserijo, šivalni stroj je dobil motor. Danes se proizvodi kupujejo predvsem na podlagi estetskega učinka, ker se smatra, da je brezhibno funkcioniranje nekaj normalnega.

V modernem svetu in njegovi tehnologiji pa je proizvodnja tako komplicirana, da tega ne more več opravljati ista oseba. Ker pa umetno ustvarjeno okolje zavzema vse večji del našega planeta, je postalo oblikovanje dejavnost, ki služi čim smotrnejšemu in lepšemu izvajanju teh sprememb. To je široka dejavnost, ki služi vsaki veji človeške ustvarjalnosti in napačno je mnenje, pripisovati oblikovanju le relativno omejeno področje estetskega oblikovanja potrošnih dobrin. Takšen je v resnici bil začetek, danes pa to ni več adekvatna slika novega poklica. Oblikovalci danes aktivno delajo

bo, ročno delo je pomenilo kvaliteto. Takšno gledanje se je, včasih celo upravičeno za nekatere izdelke, ohranilo do današnjega dne, vendar so to redke izjeme. Zaradi takega tretiranja industrijskih proizvodov je industrija pogosto kopirala ročno izdelane proizvode, da bi tako pridobila ugled in prodajo svojih izdelkov. Res je, da takrat še nihče ni vedel, niti se ni s tem bavil, kako naj v resnici izgleda industrijski proizvod, zato je bilo normalno in naravno posnemati tisto, kar je bilo pri roki, vendar je bila ta faza kratkotrajna.

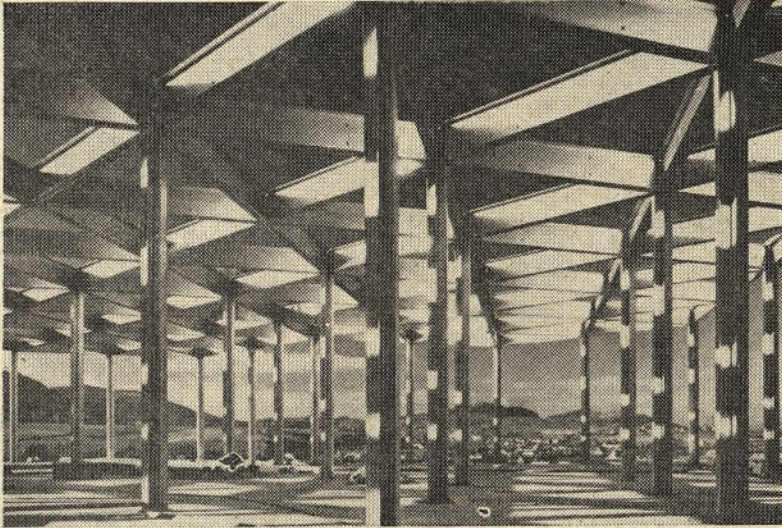
Ko se razgledamo po proizvodih sodobne industrije, vidimo, da imajo ti predmeti povsem nov izgled, radikalno se razlikujejo celo od 15 do 20 let starih proizvodov. S tem imamo dovolj dokazov, da so med oblikovalci in delno tudi že potrošniki osvojili novo estetiko, ki ji je osnova funkcionalnost in nov občutek za prikladno obliko.

Vsa obdobja imajo nekaj svojkega v svojih izdelkih in gradnjah in je lahko razlikovati dela iz klasične dobe, srednjega veka ali renesance. Na tem področju ni pričakovati stalnosti, že danes vemo, da se bodo izdelki leta 1980 razlikovali od današnjih po obliki, dognanosti in funkciji. Kvalitete, ki narekujejo te spremembe, je možno definirati: Oblike bodo uglajene, z relativno malo dekorativnih detaljev, ne bo vidna struk-

tura niti važni deli. Izgled bo internacionaliziran, brez etnološkega ali individualnega pečata oblikovalca z izjemo pohištva, pohištvo tudi v tehnološkem smislu ne predstavlja istega kot hladilnik, sesalec ali generator.

Dejstvo o internacionalno anonimnem izgledu izdelkov je evidentno že danes na mednarodnih razstavah, kjer je težko brez informacij ugotoviti, v kateri deželi je bil predmet izdelan. Isto velja za cestno mrežo, aerodrome, jezove, ki jim daje osnovni pečat in izgled tehnologija in funkcionalnost, vendar je vseeno v njih vidna ideja o lepoti, o namernih estetskih spremembah pokrajine, o velikih, potrebnih spremembah, ki se naj harmonično vključijo v naravo.

Še eno področje dela oblikovalcev je miniaturizacija. Na nekaterih področjih kot v letalstvu se bje večna borba za zmanjšanje teže in velikosti potrebnih detaljev, kar je privedlo do uporabe lažjih materialov, do uporabe tiskanega vezja in integriranih krogov, do miniaturnih tranzistorjskih sprejemnikov in mikrofilmskih kamer. Mnoge, še nedavno voluminozni del, kot elektronke z veliko vakumsko cevjo, so zamenjali tranzistorji, najnovejše odkritje na tem področju je veliko 1 kubični centimeter in zamenjuje 900 tranzistorjev. Te stvaritve so plod te-

Primer dobrega oblikovanja — ALCO gradbeni element — lahki aluminijasti nosilec za velike razpore

Ko je prišlo do te faze v tehnologiji, je postalo nujno, da opravijo to delo posebej šolani ljudje-oblikovalci, ker tovrstnih zahtev nešolani kader ni mogel izpolniti. To je bil v resnici šele začetek delovanja tega novega udejstvovanja, kajti človeštvo prehaja v nove neslutene faze razvoja. Ena od njih in najbistvenejša je SINTETIZIRANJE OKOLJA.

Človek, najbolj komplicirani otrok narave, dela intenzivno na preoblikovanju planeta, na katerem je preživel svoje dolgo otroštvo. Uspel mu je že skok na drugi planet, luno, kar se je zdelo še pred dvajsetimi leti povsem nemogoče. V 70 letih dvajsetega stoletja se je zgodilo na zemlji več sprememb kot v teku celotne zgodovine človeštva. Te spremembe je umetno ustvarila ali sintetizirala roka človeka, vodena z razumom.

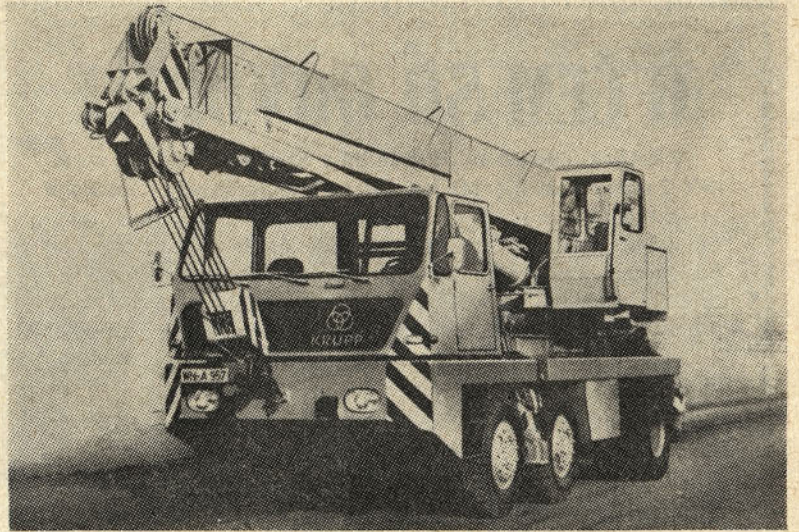
Te spremembe so bile tako hitre, da se danes lahko spominjajo šestdesetletniki dobe, ko še ni bilo avtomobilov in avtocest, na nebu ni bilo letal, svetile so petrolejke, ni bilo akustičnih in video aparatov.

Ko skušamo povezati dejstvo, da danes vse to sintetično okolje obstaja, z oblikovanjem, se moramo spomniti, da se sintetično okolje razlikuje od naravnega okolja po tem, da se v naravnem okolju stvari nahajajo ali rastejo, v sintetičnem okolju pa so izdelane.

Pračloveku je v naravi najden kamen lahko že služil kot orodje ali orožje, najdeno glino je modeliral in sušil in žgal, najdene šibe je spletel v košaro. V tem primitivnem svetu je bil proces ustvarjanja in oblikovanja v enih rokah.

na oblikovanju težkih strojev, ladij, letal, embalaže, komercialnih in javnih interierih, celo na izgledu celotnih industrijskih podjetij. Lahko trdim, da je pretežni del novega sintetično ustvarjenega okolja delo dejavnosti, ki je pred 40 leti sploh še ni bilo.

Značilno in razumljivo je, da so ideje za oblikovanje prvih industrijskih proizvodov prihajale od ročno izdelanih proizvodov. Prvi avtomobili so bili kot paradne kočije brez ojesa in konj, litoželezne peči so bile bohotno zmodelirane in okrašene. Danes gledamo na te izdelke z rahlim posmehom in pozabljamo, da so bili časi, ko industrijski izdelki niso uživali velikega ugleda. Tovarniško izdelano je takrat pomenilo poceni in sla-

Krupp avtomatski žerjav

Okrogla konferenčna garnitura

amskega dela oblikovalcev in raziskovalcev in so omogočile zmanjšanje nekaterih detaljev na mikroskopsko velikost — objekt se zmanjša tako, da je neviden človeškemu očesu.

To ni edini objekt, ki izginja po idejah oblikovalcev iz človekovega vidnega polja. Prava revolucija je nastala v ogrevanju prostorov. Že omenjene peči so oblikovalci izboljševali, nastala je centralna kurjava z radiatorji, najnovejše je električno radialno gretje in hlajenje, vgrajeno v stene; s tem izgine vsa vidna oprema, ki moti harmonijo prostora, potem ko je bil izčrpan čar posedovanja.

To je zanimiv paradoks oblikovanja, da ljudje, katerih delo je ustvarjanje lepšega izgleda, predmetov, delajo na tem, da predmeti izginejo iz vidnega polja, vendar izražajo pomembne spremembe v človekovem umetno ustvarjenem okolju.

Papež Franc

V mesecu septembru avtomatska proizvodnja pod planom

V mesecu septembru — prvič v letu 1970 — avtomatska proizvodnja ni dosegla predvidenih planskih nalog. Kje so vzroki? Predvsem zaradi tega, ker je bilo izredno veliko zastojev na stroju H 28, ki proizvaja kozarce, kot tudi zaradi tega, ker je stroj H 28 proizvajal kozarček E 1106, 0,05 l, kjer je vedno izredno velik odpad. Vzroki odpadka so predvsem zato, ker je stroj H 28 že nujno potreben remonta.

Proizvodnja pa je taka:

Stroj IS I. je proizvajal zelo širok asortiman, in to: Vegeta 80 gr, steklenice Etol 15 gr, steklenice za lak. V glavnem je celotni asortiman zelo zahteven po kvaliteti. Zaradi problemov v proizvodnji in delno tudi zaradi nepažnje upravljalcev avtomata je prišlo do večjih pripomb in reklamacij pri steklenicah za podjetje ETOL Celje. Količinsko je stroj dosegel plan s 95,2% in vrednostno 109,6%. Odpadek je znašal 16,2%.

Stroj IS II. je proizvajal stekleničke miniaturre za konjak, za Meini, Refleks in steklenice za Bronzin. Ker ta asortiman ni toliko zahteven in je proizvodnja potekala normalno, se to odraža tudi v rezultatih. Količinsko je bil plan dosežen s 113,2% in po vrednosti s 135,4%. Odpadek je znašal 10%.

Stroj IS III. je tudi v redu ob-

ratoval in proizvajal stekleničke za antibiotike 8 gr, 25 gr in 20 gr. Pri tem stroju se odraža predvsem kvalitetna izdelava in predvsem finančni efekt proizvodnje. Količinsko je bil plan dosežen s 106,6% in vrednostno s 117,2%. Odpadek je minimalen.

Stroj H 28 je proizvajal kozarce E 110t — 0,05 l in kozarce E 1105 — 2 dcl. Količinsko je bil plan dosežen s 57,8% in po vrednosti s 46%. Odpadek je znašal 38%. Plan ni bil dosežen zaradi že znanih problemov, pa tudi zaradi tega, ker je bil stroj v remontu 4 dni zaradi tehnične okvare. Zaradi tega je bil izpad kozarcev po količini za okrog 240.000 komadov. Ostale dni pa tudi stroj ni dosegal predvidene količine proizvodnje, tako da je izpad pri kozarcih za okrog 700.000 komadov.

Stroj U-8 je ves mesec proizvajal kozarce Bamby 7,5 unč veličine. Delno za domači trg in delno za izvoz. Količinsko je bil plan dosežen s 103,5% in po vrednosti s 128%. Odpadek je bil 11,7%.

Skupno je bilo proizvedeno na vseh strojih preko 14.951.422 komadov v vrednosti 3.887.374,48 din. Plan po količini je bil dosežen s 100,6%, po vrednosti s 86,3%. Povprečni odpadke je znašal 11%.

Rigo

UVELJAVITI JE TREBA NOVE PRINCIPE NAGRAJEVANJA

Na skupnem razširjenem sestanku odborov sindikalne podružnice, vseh družbeno političnih organizacij podjetja, predsednikov združenega dela, vodje enot in poslovnega odbora podjetja je komisija, ki je imela nalogo pripraviti predlog uskladitve pravilnika o nagrajevanju, poročala o svojem delu.

V uvodu razprave je tov. direktor poudaril, da je od pravnega načina nagrajevanja odvisno razpoloženje v kolektivu. Dolžnost našega sestanka je, da se predlagani predlog pravilnika skrbno prediskutira. Vse pripombe in predloge naj bi komisija ponovno obravnavala, šele na podlagi tega se bo dal pravilnik v nadaljnjo razpravo pred kolektiv.

Predsednik komisije ing. Mrcina Maks je poročal, da je bila naloga komisije, katero je imenoval delavski svet podjetja, predvsem: da se korigirajo najnižje plače, da se uskladijo plače uslužbenec in pomožnih delavcev v sorazmerju na ostale plače v podjetju, da se izdela študija nagrajevanja akordnih delavcev v pogledu na uskladitev norm in

osnovnih postavk. Današnji sestanek ima namen, da odloči, ali je komisija zavzela pri svojem delu pravilno stališče in način obravnave predloga.

V glavnem so se navzoči strinjali s principi, katere je komisija predlagala, in s tistimi, ki jih je komisija upoštevala pri pripravi predloga. Sklenjeno je bilo, da naj bi vsi navzoči dobili izvod pripravljenega predloga, da bi lahko na prihodnjem sestanku konkretno obravnavali osnove za posamezno delovno mesto.

Do prihodnjega sestanka mora komisija pripravljati še tekstni del pravilnika, ki bo zajemal vsa ostala plačila (zamude, nadure, nočno delo, stalnost itd.), šele potem se lahko konkretno ponovno obravnava celotni predlog pravilnika.

Potrebno je še pripraviti pravilnik o normah in nagrajevanju po akordih. Potrudi se tudi predlog, da se uvede normirska služba v podjetju.

Bolj konkretno o pravilniku bo naše glasilo poročalo v naslednji številki.

Za večjo varnost kolesarjev in vprežnih vozil v prometu

Na območju SFRJ se je začela 15 dnevna vzgojno prometna akcija pod geslom »Za večjo varnost kolesarjev in vprežnih vozil v prometu«.

Komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu pri skupščini občine Hrastnik ter podkomisija za varnost prometa pri Steklarni Hrastnik, sta se vključili v to akcijo, saj je kolo pri nas najbolj razširjeno prometno sredstvo. Uporabljamo ga za hitro obvladovanje krajših razdalj med stanovanjem in delovnim mestom, a prav tako nam koristno služi za krajše izlete. Kot zelo ceneno in praktično ljudsko vozilo ga uporablja staro in mlado. Prav zato se morajo tudi kolesarji vključiti v cestni promet s popolnim znanjem in polno mero moralne odgovornosti za lastno varnost, kakor tudi za varnost drugih udeležencev v prometu, pešcev in motornih vozil. Interes podjetja kakor tudi cele skupnosti je, da se delavec pripelje zdrav na delo in se tak tudi vrača na svoj dom.

Namen akcije je seznaniti kolesarje in voznike vprežnih vozil s pravili vožnje v prometu, zlasti v nočnem času glede na predpisano opremo s svetlobnimi telesi koles in vprežnih vozil. V okviru te akcije se bodo tolmačili pravice in dolžnosti kolesarjev v prometu v skladu z določili temeljnega zakona o varnosti prometa na cestah, pa tudi z določili republiških in občinskih predpisov s področja prometa. Predvajani bodo tudi kratkometražni prometno vzgojni filmi.

TEHNIČNA OPREMA KOLESA:

Kadarkoli se podamo na vožnjo s kolesom, se moramo vedno prepričati, ali je kolo v brezhibnem

tehničnem stanju. Ogrodje ne sme biti nikjer zvito ali počeno. Krmilo mora biti simetrično vsajeno in primerno gibljivo. Obroč koles morajo biti okrogli, nobene špice ne sme manjkati, plašči morajo biti nepoškodovani, gonilna veriga mora biti pravilno napeta, da se ne snema. Kolesa in kolesa s pomožnim motorjem morajo imeti za vsako kolo najmanj po eno zavoro. Zavori morata biti neodvisni, zavora na sprednjem kolesu pa ročna. Sedež mora biti vsajen tako visoko, da na njem lahko pravilno sedimo in brez težav poganjamo kolo. Blatnika morata biti dobro pričvrščena, da med vožnjo ne nihata in ropotata. Zračna tlačilka mora biti dobro pričvrščena k ogrodju. Kolesa in kolesa s pomožnim motorjem morajo imeti napravo za dajanje zvočnega signala, da se sliši vsaj na razdaljo 30 m. Spreddaj mora imeti kolo pritrjeno belo luč, ki razsvetljuje ponoči cesto v svetlobnem stožcu na razdaljo do 25 m.

Pritrjene bele luči na sprednjem delu kolesa ne moremo nadomestiti z žepno baterijo, ki bi jo držali v roki ali celo s prižgano svečo, zavito v papirju. Kolesa in kolesa s pomožnim motorjem morajo imeti z obeh strani vsakega pedala dva katadiobtra (odbojno steklo) oranžne barve. Na zadnjem delu kolesa mora biti vdelan katadiobter (mačje oko) rdeče barve, kri katerem spodnji rob ne sme biti oddaljen več kot 0,4 m od cestne površine. Še bolj se bo zavaroval tisti kolesar, ki bo imel zadaj namesto odbojnega stekla rdečo luč zvezano z dinamom. Kolesar, ki se podaja na vožnjo brez rdečega odbojnega stekla na kolesu, postavlja na kocko svoje

(Dalje na 10. strani)

O ČEM SO GOVORILI

V četrtek, dne 22. 10. 1970 je bil v Steklarni Hrastnik sestanek Zvezne komisije pri komori za standardizacijo. Komisija je sestavljena iz predstavnikov posameznih steklarn ter uporabnikov. Delo komisije je v tem, da uredi na trgu pestrost posameznih vrst embalaže. V tem letu je komisija delala na ureditvi steklene embalaže za brezalkoholne pijače. Od 17 predloženih vzorcev posameznih steklarn sta prišli v ožji izbor 2 steklenici, za katere se je komisija odločila, da jih predlaga in zaščiti s standardom.

Zakaj standardna steklenica, ko pa lahko vsak naroči svojo obliko. Namen standarda je zaenkrat v tem, da se na trgu pojavi steklenica za sokove, katero ne more nihče zaščititi ali si jo prisvojiti za osebno last. S tem se bo število sigurno dvignilo in proizvodnja uredila.

Zunanji površinski videz bo vsak uporabnik lahko spreminjal le z etiketo. V vsaki steklarni bodo za te steklenice izdelana orodja, s tem pa bo bolj zasigurana proizvodnja. Navsezadnje pa tudi cena verjetno ne bo ista za tisto steklenico, ki jo nekdo naroči do 1,5 milijona in plača orodja na amortizacijo te številke, kot pa cena standardne steklenice, za katero vemo, da bo v prometu vrsto let.

Kot najnovejša točka je bila obravnavana nepovratna embalaža, tako imenovana lahka steklenica. Poseben pritisk je čutili s strani pivovar, pa tudi tovarne za sokove se vse bolj zavzemajo za tovrstno embalažo. Zanimivo je slišati, da proizvajalci steklene embalaže ne spe, temveč zelo aktivno delajo na tem problemu.

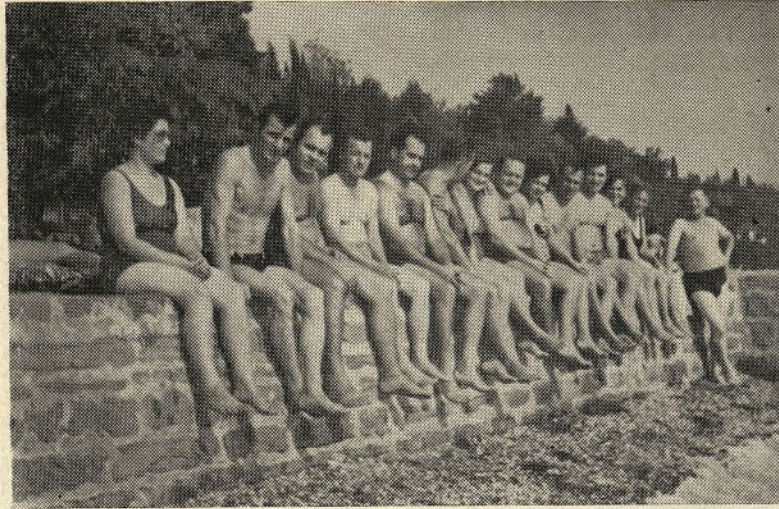
Naslednji sestanek bo 9. 12. 1970 v Ajdovščini pri enem izmed največjih proizvajalcev brezalkoholnih pijač. Do takrat pa bodo že pripravljene konkretni predlogi za steklenice lahkega tipa in približna ocena porabe le-teh. Razvoj bo terjal tudi precej naše angažiranosti, da bomo šli v korak z drugimi.

Ing. Tramte Franc

USPEŠEN ZAKLJUČEK POČITNIŠKIH DOMOV

Sezone za letovanje je konec in že lahko podamo okvirni zaključek o poslovanju v naših počitniških domovih. Inventura je bila sicer uspešno opravljena in niso bile prikazane kakšne večje razlike, vendar tokrat še ne moremo podati točnega finančnega stanja, ker še vedno občasno prihajajo manjši računi za poravnava. Videti je, da bo stanje v pretekli sezoni veliko bolj zadovoljivo kot v preteklem letu, saj bo po uradnih podatkih samo v domu v Portorožu za okrog 30.000 din pozitivne razlike. Če primerjamo stanje s preteklim letom, ugotovimo boljše poslovanje.

Ceprav so člani kolektiva pokazali zaskrbljenost na začetku sezone, ker so bili domovi dodeljeni novemu vodstvu, so se vse navade ohranile iz preteklih let in večina letovalcev je bila pod novim vodstvom zadovoljnejša. Vsi so izrazili zadovoljstvo s počutjem in prehrano v domovih. To slednje se mi pa zdi, da je najvažnejše, ker vsem, ki so letovali, jim je bil prav gotovo cilj, da se spočijejo in obenem razvedrijo ter se tako vsaj za nekaj dni umaknejo vsakdanjim skr-

Tako so pozirali naši fantje fotografu, potem pa urno v vodo

bivanje v domu po dve ali več izmen. Po podatkih inventurne komisije je bilo prodano v domu v Portorožu okrog 3800 litrov vina, preko 10.000 steklenic ore in

Na tem mestu bi rad poudaril tudi to, da je bila prizadevnost vsega osebja velika in le ti so omogočili takšno stanje s svojim poštenim delom. Tudi vodja, tovariš Moder, se je z vsem članom posvetil novi odgovornosti, še zlasti pa je občutilo to osebje, ki je imelo stalno kontrolo nad svojim delom, mi pa smo imeli vsak čas na vpogled stanje v domovih.

Predsedstvo sindikata pa je imelo ob vsem tem velike težave pri razporejanju ljudi, ker je sprva kazalo, da bodo le redki tisti, ki bodo letovali v domovih. Ceprav smo pričeli z vpisom tik pred sezono, je bil izredno slab odziv zlasti za prve in zadnje izmene. Pozneje pa se je pokazalo,

da so prav te izmene letovalcev imeli najlepše vreme. Ker ni bilo odziva na vpis, smo bili prisiljeni oddati proste kapacitete kolektivom iz Hrastnika in delno tudi drugim, samo zaradi bojazni, da ne bi imeli domov dovolj zasedenih. Ko je bila sezona na višku, pa nismo imeli dovolj kapacitet in veliko članov kolektiva, ki so želeli na letovanje, so morali ostati doma ali pa si iskati mesto drugje. Čeprav so takšno stanje zahtevali člani kolektiva, je bilo kar precej negodovanja, menimo pa, da je bilo neopravičeno. Zato mi dovolite, da na tem mestu priporočam vsem, ki bodo letovali naslednjega leta, da se za to odločijo pravočasno, tako bodo olajšali delo sindikatu, sebi pa ustvarili zadovoljstvo. Odločitev, da odhaja družina na oddih, ni tako lahka, da bi bila možna poslednji dan, ampak se je v naših razmerah treba pripraviti nekaj časa prej.

V letošnjem letu smo imeli težave tudi s prevozom, kajti vse več je družin, ki odhajajo na letovanje z osebnimi avtomobili. Tako se je pokazala s prevozi v letošnjem letu manjša negativna razlika. Treba bo za prihodnje leto najti ustrežnejši način prevoza.

Naj na koncu pohvalim tudi vse, ki so letovali v domovih in se zavedali, da je to naše ter služi nam vsem. V domovih ni bilo večjih izgredov, razen dveh ali treh, ki pa so obsojanja vredni in ne bi smeli dovoliti, da bi takšni člani še letovali v domovih, kajti s tem kvarijo ugled kolektiva.

—šek.

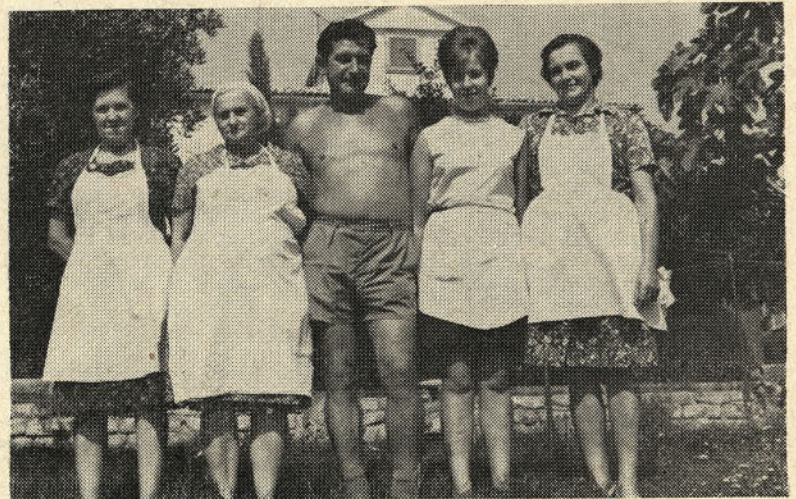

Plovi, plovi morje Adrijsko, so zapeli naši pevci

bem. Tudi glede oseb v obeh domovih ni bilo pripomb, temveč nasprotno, vsi so bili z njimi in njihovo marljivostjo prav zadovoljni.

V pretekli sezoni je letovalo v počitniških domovih okrog 900 članov kolektiva in njih družinskih članov, od tega nekaj preko 700 v Portorožu in 170 v Bohinju. Povprečno so vsi letovalci koristili usluge domov po eno izmeno, kar je razumljivo, saj bi si le redka družina lahko privoščila

piva in preko 100 litrov žganih pijač. Tudi v Bohinju ni bilo slabše, seveda v sorazmerju s številom letovalcev. Ti podatki pa so prav gotovo realna slika za preteklo leto, ko je bilo v Portorožu uradno prodanega le okrog 170 litrov vina. Prav zaradi prodaje tolikšne količine pijače je nastala omenjena pozitivna razlika, ki je v trenutku, ko misli uprava podjetja na povečanje kapacitet doma v Portorožu, še kako dobrodošla.

Upravnik doma v Portorožu tov. Barič Jože s svojimi pridnimi sodelavkami, katere so skrbele za naše vedno lačne želodce

Člani pevskega zbora in njih svojci pri kosilu

Kegljanje — zelo priljubljena igra vseh počitničarjev

Pevci so zapeli v pozdrav godbenikom

ŠPORT NAJ ZBLIŽUJE NARODE

Pred leti, ko so se začela športna srečanja med ekipo našega podjetja in športniki naših kupcev, ni bilo računati, da bo ta začetek pomenil stalno prakso, katere priča smo zdaj. Samo v zadnjem času so bila odigrana tri srečanja v nogometu s klubi naših kupcev. Obe tekmi, doma in tudi v gosteh, so bile končane z uspehom za nas,

prepričanje v dobre poslovne zveze na relaciji proizvajalec-kupec. Ne nazadnje pa ta srečanja mnogo prispevajo k zblizovanju ljudi iz različnih dežel. Kljub težavam v sporazumevanju zaradi različnih govoric, imajo ljudje priliko iz prve roke spoznati težave in probleme, kakor tudi prednosti, kar je velikega pomena.

upravnih organov in sindikata. Žal tega doslej nismo uspeli urediti zaradi različnih gledanj na to dejavnost. Menim, da je to ena bodočih nalog, s katerimi se bo moral zaposliti tovarniški rekreacijski odbor pri TOS.

Na koncu naj opišem nekaj dejavov iz našega zadnjega gostovanja pri našem kupcu PVM v Italiji, kjer je bil za naš prihod organiziran turnir, v katerem bi moralo sodelovati tudi moštvo Rudarja iz Trbovelj. Trboveljčani se turnirja niso udeležili, zato je bila odigrana samo tekma med SK Piombinese, katerega financer je naš kupec, in NK Hrastnikom. Tekma se je končala v našo korist 4:1. Kljub takemu rezultatu pa sta bila publika in gostitelj zelo fair. Naši športniki so bili deležni velikega priznanja, posebno s strani mestnih vodilnih ljudi z županom mesta Piombino Dese na čelu, ki je priredil našim športnikom nad vse veličasten sprejem v mestni hiši ob navzočnosti predstavnikov vseh političnih in gospodarskih činitelev mesta. Ob tej priliki je župan izrekel priznanje vsem, ki so pripomogli in omogočili to gostovanje, istočasno pa je tudi predlagal, da bi se tako sodelovanje nadaljevalo in združevalo ljudi občine Hrastnik in Piombino Dese. V celoti se je njegova poslanica glasila takole:

V imenu občine in prebivalcev Piombino Dese sprejemam z največjim veseljem in iskrenim zadovoljstvom v naši mestni hiši prisotno reprezentančno in ugledno športno skupino.

Pred kratkim končano nogometno srečanje je potekalo v duhu športnega elana in korektnosti, navdušenja in strasti, srečanje, ki ga je podžigal plamen idealnega športa nove mladine, ki ne pozna ovir. Ta mladina, ki z zanosom

premaguje žrtve in ovire, veruje vase in zaupa sebi, dokazuje s tem, da je sposobna in pripravljena razviti nove oblike in novo razumevanje in bratstva.

Res je, da je današnja evropska mladina sposobna in ima bogate izkušnje, vendar nima vedno možnosti, da bi to tudi pokazala na najustreznejši in napredni način. Vzrok temu so pomanjkanje sredstev, nerazumevanje in določena miselnost, ki ni še povsem izginila.

Ce upoštevamo navedene momente, ki so pogosto vzrok za razočaranja in nestrpnost današnje mladine, moramo priznati, da so bile v teh okoliščinah tu v Piombino Dese vse težave uspešno premagane.

Prav je tedaj in čutimo našo dolžnost, da s tega mesta izrečemo priznanje in hvaležnost organizatorjem tega mednarodnega športnega srečanja, saj je amaterstvo najbolj plemenita in vedra oblika športa.

Najiskrenejše se zahvaljujem tudi financerju tukajšnjega moštva g. Lucianu Meropiali, mlademu in dinamičnemu industrijskemu vodji, ki je pokazal tako posrečeno in uspešno zanimanje za šport in s tem tudi za mladino.

Prisrčna zahvala tudi pristojnim jugoslovanskim športnim prijateljem, dragim in cenjenim gostom naše dežele za njihov dragocen prispevek k uspehu te manifestacije.

Župan mesta Piombino Dese jih zato prosi, da svojemu mestu Hrastniku in sosednji prijateljski Jugoslaviji izročijo našo poslanico »poslanico miru, prijateljstva in napredka«.

Vsakemu izmed prisotnih s spoštovanjem izražam najboljše želje zanj osebno, za njihovo bodočnost in za njegovo družino.

Pozdravni ceremonial pred tekmo v Italiji med SK PIOMBINESSE in Hrastnikom

kar seveda ni bistvenega pomena. Mnoge važnejše je dejstvo, da se ob takih prilikah spoznajo ljudje športniki in tudi poslovni ljudje in oboje je velike koristi. Na tej osnovi dobijo športniki voljo do svojega dela, poslovni partnerji pa

Vsa ta srečanja pa bi bila še idealnejša, če bi se razširila tudi na druge športne panoge, ne samo na nogomet in da bi bile ekipe sestavljene izključno iz ljudi športnikov našega kolektiva pod vodstvom predstavnikov naših samo-

Za večjo varnost kolesarjev

(Nadaljevanje z 8. strani) življenje. Voznik avtomobila ga ponoči opazi pri srečanju z drugimi motornimi vozili šele na razdalji 25 m, kolikor daleč svetijo njegove kratke luči. Zaradi blišča, ki ga ustvarja nasproti vozeče vozilo, se odpre razgled vozniku, ki dohiteva kolesarja, šele v trenutku, ko je nasproti vozeče vozilo že mimo. Da bi ne podrl kolesarja, ga mora prehitovati, vendar mu v naslednjem trenutku pripelje izza ovinka novo motorno vozilo. Vozniku prehitovajočega vozila ostane samo še zavijanje, toda kaj se bo zgodilo? Razdalja od kolesarja je samo še 12,5 m, saj se je kolesarju avtomobil približal v naslednji sekundi pri 50 km/h za 16,6 m, a kolesar se je v tej sekundi odmaknil pri brzini 15 km/h za 4,1 m. Reakcijski čas voznika motornega vozila je približno 0,6 sekunde. V tem času je motorno vozilo prešlo novih 9,96 m, a kolesar se je odmaknil za 2,46 m tako, da znaša razdalja med njima samo še 5 m. Kljub močnemu zaviranju voznika motornega vozila je nesreča neizogibna, saj je zavorna pot vozila pri 50 km/h 25 m. Ze v naslednjem hipu bo prišlo do trčenja! In posledice? Vsak dan lahko poslušamo v radiu ali beremo v tisku, kako so neprevidni kolesarji izgubili življenje ali dobili težke telesne poškodbe tudi samo zato, ker niso imeli na zadnjem kolesu pritrjenega rdečega odbojnega stekla.

PROMETNI RED

Kolesar mora voziti po skrajni desni strani vozišča. Kadar ima ce-

sta kolesarsko stezo, mora kolesar voziti po stezi. Kadar vozi dvojne ali več kolesarjev v skupini, morajo voziti drug za drugim.

Kolesar v prometu se ne sme držati za drugo vozilo in ne voziti kolesa na tak način, da zmanjšuje stabilnost kolesa pri vožnji. Nekateri hočejo pokazati svoje mojstrstvo s tem, da sedajo namesto na sedež na blatnik. Drugi se junači s tako vožnjo, da spusti krmilo in roki prekriza na prsni. Največji umetnik pa je tisti, ki vozi s hrbotom v smeri vožnje. Vsaka takšna vožnja je preveč tvegana, saj ne sodi na javno cesto, temveč v cirkus, kjer nastopajo resnično izurjeni mojstri.

Voznik kolesa ali kolesa s pomožnim motorjem sme voziti na kolesu samo otroka starega do 7 let, in to le tedaj, če je na takem vozilu pred njim posebej prirejen sedež.

Na kolesu se ne sme prevažati predmetov, ki po širini skupaj več kot za 1 m presegajo širino vozila, prav tako ne predmetov, ki bi segali več kot 0,5 m čez najbolj izpostavljeno točko na zadnji strani vozila.

Hitrost vožnje na kolesu mora biti vedno prilagojena: sposobnosti voznika, vrsti in kvaliteti cestnišča, vremenskim in splošnim prometnim razmeram.

Pameten kolesar ne bo nikoli brezglavo poganjal kolesa, nikdar se mu ne bo tako mudilo, da bi tvegati nevaren padec, marveč bo vozil s hitrostjo, ki mu zagotavlja varno vožnjo in zanesljiv prihod na cilj.

Janko Kavzar

Ekipe Hrastnika pred tekmo v Italiji

BRODARJI SMO ZAKLJUČILI SEZONO

Sezona je bila bogata s tekmovalci in lahko rečemo, bila je uspešna. Saj jih je bilo 12 doma in eden v tujini.

V začetku sezone smo imeli večne težave s prevozom čolnov in tekmovalcev. Potem pa se je uredila naša dolgoletna želja, imeti »AVTO«. Dobili smo ga in to po zaslugi kolektiva Steklarne Hrastnik. Vsi člani Brodarskega društva se zahvaljujemo vsem, ki so na

kakršenkoli način k temu prispevali. Ko pa smo imeli prevoz, »Naš ljubi avto«, so se razmere zboljšale, kar se najbolj izraža na doseženih rezultatih.

Preglejmo le nekaj pomembnih tekmovalcev in naš uspeh na njih. Medklubsko prvenstvo v Tacnu 3. mesto Barič Jožek. Mednarodni spust »Kupa 70« Volaj Boris 2., Barič Jožek 3., a ekipno 1. mesto. (Dalje na 11. strani)

NEKAJ BESED O DELU IN RAZVEDRILU PIHALNE GODBE »SVOBODE II«

Skoraj vsako društvo zaključí svojo letošnje dejavnost ob novem letu, kar pa za nas godbenike ne velja. Začetek naše sezone kot tudi zaključek je mesec september. Ob vsakoletnem začetku naše dejavnosti si izberemo nov repertoar pesmi in koncertnih komadov, ki jih bomo igrali v prihodnjem letu. Med letom priredimo običajno po en koncert v dvorani in več promenadnih koncertov. Sodelujemo na vseh javnih prireditvah, kot so proslave, povorke in druge manifestacije. Poleg tega imamo še obveznost, da počastimo na zadnji poti vsakega umrlega člana našega kolektiva.

Vsako igranje je za godbenike lepo razvedrilo, toda to razvedrilo pa zahteva tudi čas. Za to razvedrilo pa vsak godbenik porabi dvakrat tedensko po dve uri svojega prostega časa za vaje.

Sezono zaključimo z izletom. Tudi letos smo bili v našem domu v Portorožu. Godbeni odbor je sklenil, da v Portorožu ne bomo samo počivali, temveč tudi igrali, in tako je tudi bilo. Zjutraj po zajtrku je bila enourna vaja, nato kopanje, priredili pa smo tudi dva promenadna kon-

certa. Prvi koncert smo imeli v Piranu na plavajoči restavraciji, kjer smo bili gostje te restavracije in piranskih mesarjev, ki so krepko poskrbeli za naše želodce. Koncert je nadvse uspel, saj po sezoni se redko vidi, da bi bil piranski pomol poln poslušalcev.

Drugi koncert smo izvedli v prijetnem istrskem mestu Buje, na hrvaški strani. Tudi tja smo bili povabljeni ob priliki praznika grozdja v Bujah. Prisostvovali smo slavnostni seji občinske skupščine Buje in polaganju vencev na grob padlih v NOV ter nato izvedli koncert ob strežbi dobrih bujskih vin, grozdja in drugih jedi. Da smo bili v Bujah prisrčno sprejeti, govori dejstvo, da smo za drugo leto povabljeni k njim za dva do tri dni na njihove stroške. Nekaj zabave je bilo tudi v našem domu, tako da je kar prehitro minil čas.

S samim delom in igranjem si društvo ne pridobi kadra, a z malo razvedrila si ustvariš več zanimanja. S takšnim načinom smo si godbeniki pridobili precej mladih kadrov. Vsi mladi so bili z nami zadovoljni in upamo, da jih drugo leto pride še več.

Karl Dragar

Spoštovani urednik!

Oglašam se vam iz Sombora, kjer služim vojaški rok. Tu bom do konca novembra, ko bomo kočali kurs za radiomehanike. Zato prosim, da bi mi pošiljali Steklarja, da bom vsaj malo seznanjen z dogodki v tovarni.

Pozdravljam ves kolektiv, posebno pa še sodelavce iz elektrodelaavnice.

Vojak DRAKSLER MILAN
V. P. 3065/13
SOMBOR

Zdravo Milan!

Zahvaljujem se ti za prelepo razglednico Sombora. Želim ti, da bi se dobro počutil v lepem okolju. Steklarja boš prejemal na naslov, ki si mi ga poslal.

Pozdrav od urednika!

*

Dragi urednik!

Celotnemu kolektivu Steklarne pošiljam lepe pozdrave in vam želim obilo uspehov. Vas, tovariš urednik, pa prosim, če mi lahko pošiljate »Steklarja«, da bom malo seznanjen z vašim delom.

Že v naprej najlepša hvala.

Pitomac KREŽE DRAGO
V. P. 3215/14
BILEČA

Zdravo Drago!

Prav lepa hvala za kartico, katera mi je zelo všeč. Tudi mi te vsi lepo pozdravljamo in sporočamo, da boš prejemal časopis. Urednik

*

Dragi urednik!

Prejmite lepe pozdrave od Koren Jožeta in Volfand Viktorja, ki služita vojaški rok v Ohridu. Spoštovani urednik, prosila bi, če bi nama pošiljali Steklarja, da bi bila na tekočem z dogajanjem v podjetju. Posebno pa še pozdravljamo obrat brusilnice in pomožnih delavnic (strugarje).

Da bodo vedeli, kako je tu, vam na kratko opiševa naše življenje v vojaški suknji.

Življenje vojaka, kakor ga drugi opisujejo, ni tako težko, toda to življenje je enolično, polno discipline, reda in humanosti. Tu imamo dosti prijateljev, ki so raznih narodnosti. Ohrid kot kraj ni posebno lep. Toda okolica, ki ga obdaja, je fantastična. Podnebje je prijetno, deževja je bolj malo, zato pa je več sonca, katerega pa naš mlad organizem z lahkoto prenaša.

KOREN JOŽE

V. P. 5970/43

OHRID

VOLFAND VIKTOR

V. P. 5970/23

OHRID

Dragi Jože in Viktor!

Prisrčna hvala za vajino pismo, katero je prispelo z juga naše le-

pe domovine. Zadovoljen sem, ker vama je vojaško življenje všeč. Upam, da bodo vajini sodelavci našli med pozdravi iz JLA tudi vajina naslova in se vama kaj oglasili. Prisrčne pozdrave vama pošilja

Urednik!

*

Dragi urednik!

Kot vsi sem tudi jaz šel v prekomando. Sem v Bosni in se kar dobro počutim, ker opravljam intendantsko službo, sem namreč — kuhar. Je kar lepo, toda v Sloveniji je najlepše.

Lepo bi Vas prosil, če bi mi še nadalje pošiljali časopis. Vse skupaj lepo pozdravljam, posebno pa še izmeno na kontroli, katero vodi Alojz Knez.

Vojak Lakner Marjan
V. P. 2998-7
TRAVNIK — Bosna

Dragi Marjan!

Prisrčna hvala za pismo. Zabeležil sem tvoj novi naslov in ti sporočam, da boš Steklarja še nadalje prejemal.

Lepo te pozdravlja urednik!

ZANIMALO VAS BO!

Prišli v podjetje:

Koritnik Mihael, odnašalec; Knez Daniel, odnašalec; Laca Ruža, odnašalka; Smertut Stefka, odnašalka; Zdovc Venčeslav, odnašalec; Simec Stoja, odnašalec; Hribšek Alojz, pobiralec črepinj; Sunta Matevž, pobiralec črepinj; Kostanjšek Viljem, kovinostrugar.

Odšli iz podjetja:

Bizglez Franc, odnašalec; Poljšak Elizabeta, uslužbenka; Vuga Ladislav, odnašalec; Stopinšek Otmar, pobiralec črepinj; Kape-lari Jožica, odnašalka; Zlodej Dragan, odnašalec; Zupančič Nada, odnašalka; Brunček Marjeta, brusilka; Anderlič Stanislava, odnašalka.

Upokojena:

Ajdovnik Terezija, vezalka.

Prirastek v družini:

Stopinšek Silvo — sina, Pintar Silvo — hčerko, Koritnik Matija — hčerko.

Poročili so se:

Laznik Terezija — ZELENIK; Bratec Majda — PETRIN; Hrup Suzana — ČEBIN.

Pozdrav godbenikov pevcem, ki odhajajo nazaj v Hrastnik

Brodarji so zaključili sezono

(Nadaljevanje z 10. strani)

Ski kajak za memorial »Bojana Poberaja« 3. mesto. To je bila kombinacija na smučeh in v čolnih. Mednarodno prvenstvo Möll Avstrija, kar je tudi neuradno evropsko prvenstvo za mlajše mladince, 3. mesto Barič Franc II. in še ekipno 2. mesto. Imamo pa še drugo uvrščenega na republiškem prvenstvu ter ekipno 1. mesto v spustu in 2. slalomu. Enako dobro so se izkazali na državnem prvenstvu v Bihaču. Tu je mladinec Rancinger dosegel 3. mesto, ekipno pa 2. mesto v spustu. Omeniti bi bilo treba še mednarodni slalom, kjer so se naši mladinci enakopravno borili s člani svetovnega slovesa. Tu je Barič Jožek dosegel 18. mesto. Vem, da se ta uvrstitev sliši malo visoko, a pomisliti je treba, da je bilo preko 120 tekmovalcev in da je prehitel prenekaterga člana državne reprezentance.

Kakor je razvidno iz rezultatov, smo to sezono uspešno končali. Pogledati pa moramo dejstvu v oči.

Prevoz imamo, imamo tudi čolne, isto lahko rečemo za tekmovalce in naraščaj. Toda če hočemo osvajati dobra mesta, moramo imeti kvalitetnejše čolne in opremo. Kajti skoraj vsi klubi imajo za razred boljše čolne. Po tem lahko sklepate, koliko truda je bilo potrebno za tako uspešno sezono. Mislim, da tekmovalcem lahko le čestitamo. Zato pa bo v novi sezoni potrebno nekaj novih čolnov, če se bomo hoteli boriti za visoke uvrstitve na tekmovanjih. Samo kje dobiti denar? Še za tisto, kar nam pripada, moramo prositi. Sicer pa z malo posluha in dobre volje se da vse doseči.

Zato vsi člani upamo in si želimo v novo sezono z novimi čolni. Saj le tako si lahko zagotovimo dobre rezultate v tem zdravem in plemenitem športu.

E. Meter

NAGRADNA KRIŽANKA

		KOLENDAR S PODOBAMI	INDIJSKI NOBELOVEC ZA FIZIKO (SIR CH.V.)	DEL VOZA	HIMALAJSKA KOZA		PENTLJASTA ZNAČKA, ROŽICA	ZAHODNO SLOVANSKO PLEME	KONJSKI TEK	PREŠLEDEK, POČITEK	KOZAREC Z NOGO	MAJHNA SKALA		EGIPČAN-SKA SVETAPLICA	OBJEKT PREKO REKE	NAGUBANO EVROPSKO GORSTVO	KRATER NAPOLNJEN Z VODO		
	DEL ROKE, ZEMLJA					STAR ROKO-PIS, ZBIRKA ZAKONOV							VERSKI POGLAVAR MUSLIMANOV						
	BOMBAŽNA TKANINA					SČIMER JE KAJ OBITO							LOVSKA PRIPRAVA GAVČOV						
SESTAVIL: KARLI DREMEL	VRTNI ŠKODLJIVEC					MORSKA ŽIVALCA							PODSTREŠNA IZBICA						
	PODELITEV IMENA					BIVŠA PORT. KOL. POSEST							DEL RIMSKE KONJENICE						
GOSTINSKI DELAVEC						STRUPENA KAČA				STEBER PRI STAVBI									
OČESNA MREZNICA						ŠKOTSKI NOBELOVEC ZA MIR 1949 (JOHN BOYD) MOŠKO IME				GRŠKI JUNAK (PETA!)			PRITOK CRNEGA MORA IZ POD KAVKAZA	RIMSKA BOGINJA JEZE	REKA V EGIPTU	STARO-ZIDOVSKI KRALJ			
LAHKOAT-LETSKA DISCIPLINA				ITALI-JANSKI SPOLNIK	PERZIJSKI PESNIK	13. ALLIJE DAN V MESECU PRI RIMLJANIH				PRIPADNIK SLOVANSKEGA NARODA	DRUGO IME ZA REKO ANIENE	OBMEJNA PRISTOJBINA JAPONSKI DROBIZ							
POHORSKI GRANIT						DESNI PRITOK NILA							OČESNA ŠARENICA						
		RAVNILO, CRTALO	VERDIJEVA OPERA	HRVATSKI SKLADATELJ (KRSTO) PREDLOG			NAELEK-TRENI DELCI ATOMOV						AVSTRALSKI MEDVEDEK						
REČNI VLAČILEC					GLAVNI STEVNIK		NAŠA DENARNA ENOTA	ŠKOPKO PROTI PLESNI					GORA NA KOROŠKEM				SUROVINA ZA IZDELAVO CIGARET	SULTANOV UKAZ	KRAJ V GORSKEM KOTARJU
PERZIJSKI KRALJ						INDIJ. MODRO BARVILLO							VNETJE UŠESA						
IME PIM. IGRALKE BLYTH				JASA SREDI GOZDA									GROBO DOMAČE SUKNO				RIMSKO PODZEMLJE		
MADRIDSKI SPORTNI KLUB					SLOVENSKI ALPSKI SMUČAR (ANDREJ)								GORA V JULIJCIH						NOČNO ZABAVIŠČE
TV NAPovedovalka ČEDE					RANO-CELNIK					SATAN									IME PESNICE NEGRI
STAROGRŠKA POKRAJINA (ELIDA)						OBRI					PLAZILEC								VELIKA LESENA POSODA

Za pravilno rešitev današnje križanke razpisujemo 7 nagrad:

1. nagrada: 30 din
2. nagrada: 20 din
3. do 7. nagrada: po 10 din

Izrezek z vpisano rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo »Steklarja« Hrastnik. Pri žrebanju bomo upoštevali vse rešitve, ki bodo v uredništvu do sobote 21. novembra.

NAGRAJENI REŠEVALCI

Za nagradno križanko, objavljeno v 10. številki »Steklarja«, smo prejeli 69 rešitev. Zreb je namenil nagrade naslednjim:

1. nagrada (30 din): Žarko Franc;

2. nagrada (20 din): Zorenč Marija;

3. do 7. nagrada (po 10 din): Dragar Karl, Baljkovič Tanja, Kobal Anton, Hudi Marinka, Klenovšek Franc, upokojenec.

RESITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: fotelj, kislica, Spa, Idrija, okrasek, Als, Rangun, S. S., lektorat, S. M., keba, Sora, dan, Tanaro, kmet, erar, SO, Ema, rarog, kajak, Neruda, illegalka, oro, Anadir, Vid, Rombon, rt, Ana, Onega, atest, orel, VO, Ažbe, ski, slon, Bevk, Arras, ol, polič, Irena, Vartan, opica, decima, Rialto, Rataj, E. C., Niš, Danton.

(D. K.)

Pozdrav iz JLA

Dragi urednik!

Po dolgem času sem se namenil, da vam napišem par vrstic, s katerimi vas lepo pozdravljam. Oglašam se iz Vrhnik, kjer služim vojaški rok. Imam se zelo dobro, kaj pa se pri vas dogaja, pa bi tudi rad vedel, zato sem se tudi namenil, da vas zaprosim, če bi mi lahko pošiljali Steklarja, katerega sem vedno rad prebiral, ko sem bil še v civilu. Mišlim, da se boste moji prošnji odzvali in mi pošiljali list Ste-

klar, za katerega se vam že v naprej zahvaljujem. Prejmite še enkrat lep pozdrav, pozdravljam pa tudi delavnico »Olita« ter ostale delavce, najbolj pa seveda tiste Kumlanske korenine.

Vojak BAJDA ANTON

V. P. 5312/16

VRHNIKA

Dragi Anton!

Tudi tebi prav lepa hvala za pismo. Pošljamo ti pozdrave iz Hrastnika in sporočamo, da ti bomo pošiljali Steklarja.

Urednik!

ZAHVALA

Vsem, ki so spremili našo ljubo mamo

MARIJO MLAKAR

na njeni zadnji poti, ji poklonili vence in cvetje, se iskreno zahvaljujemo.

Posebno zahvalo izrekamo g. župniku Savinšku, tovarišu Zupaneku, sosedom Blaškovicim, Vračunovicim, Ovnikovim in Bajdovicim, ki so ljubi mami pomagali v zadnjih trenutkih življenja, godbenikom in pevcem prosvetnega društva Svobode II. ter vsem, ki so nam izrazili svoje sožalje. Zahvaljujemo se od delku slikarnice za prelep svež venec.

Žaljujoči: mož Anton, sinovi Vili, Anton, Rudi in hčerka Marija z družinami ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob prerani izgubi naše preljube žene in mame

POLJŠAK AMALIJE

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti in ji poklonili toliko cvetja. Zahvaljujemo se vsem onim, ki so z nami sočustvovali, govorniku za tople besede slovesa, pevcem in godbi Steklarne Hrastnik za globoko občutene žalostinke. Vsem, in vsakomur posebej, ki ste jo imeli v življenju radi in ste jo z lepo mislijo spremili na njen zadnji dom. prav prisrčna hvala.

Zaljujoči mož Franci in otroci z družinami